

3 le, vasgabló
hirdetés ára 30 le,
szalék kedvezmény,
10 le.

Adás-vétel

Oltárképeket,
étoldalas lobogóké-
peket, stációképeket,
szonra festve, műve-
ket kiviteiben szállít-
mplomokat ujjfé-
aranyoz. Herling
tván ak. festő Sírja,
ud. Arad.

Használt
ülönféle butorok és
gy üstház üsttel el-
ló. Oradea, Strada
urel Vlaicu No. 31.

Kisebb szőlő
ázzal, gyümölcsös-
és terméssel együtt
adó. Oradea, Strada
Bratianu 27.

Üzletberendezések
különböző nagyságu
Vertheim szekrények
adó. Értekezni: He-
edüs János és Ottó
ég, Hegedüs Hirlap-
rodával szemben.

Alkalmazás

Intelligens nő
házvezetőnői állást
keres. Vidékre is el-
megy. Oradea, Strada
Bratianu No. 50.

Asztalos tanuló
fizetéssel felvétetik.
Str. Hasdeu 11.

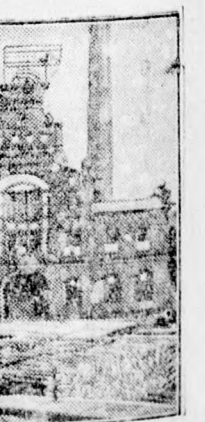
Két butorasztalos segéd
llandó munkára fel-
vétetik. Kaszás Lajos
Covasna.

Kifutót
felvesz András Gust-
áv, Oradea, Strada
Pasteur No. 53.

Borbély tanulóknak
ügyes fiu felvétetik.
Gyurtsik, Oradea, Reg.
Ferdinand 26.

Cukorkakészítő.
drageé és laborator-
mester állást keres.
Oradea, Samuelli Micu
5. Demkó.

Plébánián,
uradalomban vagy ur-
háznál házvezetőnői,
társalkodónői állást
vállal középkorú ke-
resztény urinó, aki a
háztartás minden ágá-
ban jártas és szépen
kézimunkál. Esetleg
gyermek mellé is.
Megkeresések „Mérnök
özvegye” jellegére a ki-
adóba.

a,
meghalt, sokan súly-

ERDÉLYI

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P.T.

UNGARIA T. „Dunaposta”
Postafiók 151. Tp.
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 145 (1013) szám. * Kedd, 1935 július 23

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Mind nagyobb hullámokat ver Göring vallásügyi rendelete

A berlini új rendőrfőnök nyilatkozik a körrendelet végrehajtásáról

Az egyházi körök védekező állásfoglalásba kezdtek

Berlinből jelentik: Göring, porosz miniszterelnök, mint az állami titkosrendőrség fejének mult csütörtökön kiadott körrendelete nyomán mindinkább fölverődnek a hullámok. A körrendelet — mint már jelentettük — a katolicizmusnak politikai mozgalmakra fordítását kifogásolja s eljárást parancsol a katolikus klérus olyan tagjai ellen, akik „lelki hivatalkuk tekintélyével politikai célokra visszaélnék.” A rendelet úgy bevezetésében, mint befejezésében hangzatosítja, hogy

„a kormány a leghatározottabban elutasítja magától azt a törekvést, mintha az állam és a katolikus egyház között kulturharcot akarna kezdeni”.

— A nacionalszocialista állam, — mondja tovább a rendelet, — megvalósította a keresztény egyházak sérthetlenségét s így vele a katolikus egyházét is. Vallási működésükre nézve biztosítja ezeknek az egyházaknak a teljes

védelmet. Azok az idők elmúltak már, mikor az állam hatalma nem volt elegendő arra, hogy az egyházakat az istentagadó mozgalmaktól hathatósan meg tudja védeni. Minthogy ezek az istentelen idők elmúltak, az egyházaknak nincs szüksége, hogy a vallási hatáskörön túl politikai befolyásokra is törekedjenek. Nincs szüksége, hogy az állam ellen imádkozzék s híveit politikai tagolódásokba szervezze.

Göring rendelete ezután azt a szemrehányást teszi, hogy a katolikus egyház egyes körrei, különösen a volt centrupárhoz tartozók mégis a katolikus közösséget az állammal szemben akarják vezetni. A katolikus ifjúsági szervezetekben is jelenségek mutatkoztak, hogy ezek nem vallási ténykedéseket és lelki gyakorlatokat végeznek, hanem világi politikát csinálnak. Mindezzel szemben az összes rendőrhatalások „erélyes, de higgadt” föllépését kívánja a körrendelet.

Új rendőrfőnök Berlinben

Beköszöntő nyilatkozata a kommunizmus és a politizáló katolicizmus ellen

Berlinből jelentik: A birodalmi főváros rendőrigazgatásában váratlanul változások állottak elő. Lewetzow eddigi rendőrfőnök lemondott s helyette Frick belügyminiszter Helldorff grófot, a nemzeti szocialista rohamosztagok egyik híres vezetőjét léptette elő rendőrfőnökké. Az új rendőrfőnököt a Völkischer Beobachter munkatársa megkérdezte, milyen intézkedéseket tervez az ellen, hogy Berlinben újabb időben a zsidók kihívó magatartást kezdtek. Helldorff gróf így felelt:

— Egyre világosabb, hogy bizonyos zsidókörök abban a hitben, hogy felvirradt nekik, kihívó magatartást tanúsítanak a német közvéleménnyel szemben és sok tekintetben visszaélnék az országunk részéről nyújtott vendégjoggal. A birodalom fővárosának rendőrfőnöki állását azonban nemcsak azért vettem át, hogy bizonyos zsidó intellektuális köröket leküzdjek, hanem azért is, hogy a legélesebb eszközökkel is elfojtsam a kommunista és reakciós körök államellenes mozgalmát. továbbá, hogy szembeszálljak a politizáló katolicizmussal.

— Munkásságunk alapja, hogy minden téren biztosítsam a rendőrfőnökség, a nemzeti szocialista párt és Berlin város közigazgatásának maradéktalan együttműködését. Mégsem járja, hogy a birodalom fővárosában, amelyet a nemzeti szocializmus meghódított, amelyben a nemzet vezére dolgozik és ahol valamennyi minisztérium székel, a nemzeti szocialista párt vezetőségét kikapcsolják a fővá-

ros rendjének és nyugalmának biztosítására szükséges tevékenységből.

Helldorff gróf végül kijelentette, hogy a közbiztonság fenntartása érdekében a legnagyobb szigorúsággal eljár a berlini alvilág szervezetei, az úgynevezett „Ringverein”-ek ellen, amelyeket minden eszközzel ki akar irtani.

Az abesszin négus beszéde miatt súlyosbodott a helyzet

Küszöbön áll a diplomáciai szakítás a két nemzet között A francia sajtó szerint ez még nem jelenti a háború kitörését

Párizsból jelentik: A francia sajtó élénken foglalkozik a negus multheti harcias beszédével. Egyértelműen arról írnak, hogy a császár beszéde mégjobban elmérgesítette az olasz-abesszin viszonyt s igen közelállóvá tette a háborus veszedelemet.

Franciaország kényes helyzetbe került, mert a Népszövetség útján való elbékítést az adott körülmények között, szinte lehetetlennek látja. Ha viszont az olasz felfogás mellé áll s háborus veszély okozása címén Abesszinia ellen kíván a Népszövetség alapszabályai szerint megtorló eljárást, akkor az angol felfogásba ütközik. Ha viszont az angol felfogás mellé áll s Olaszországot kívánja a Népszövetség útján mérséklés alá venni, akkor az olasz felfogásba ütközik. A francia diplomácia abban az irányban látja a maga fel-

A tartományok végrehajtási utasítást dolgoznak ki Göring körrendeletéhez.

Badenből jelentik: Hivatalos híradások szerint a tartományi kormányok nagy figyelemmel dolgozzák ki azt a végrehajtási utasítást, amely Göring porosz miniszterelnök legutóbbi körlevele alapján „a politizáló katolikus egyházi személyek ellen indítandó szigorú eljárásra” vonatkozik. Göring miniszterelnök a badeni tartományban tartja különösen sürgősnek a legszigorubb eljárás megindítását. Wagner birodalmi helytartó vasárnapi beszédében rámutatott arra, hogy az állami tisztviselőknek jó példával kell előjárniok és gyermekeiket a Hitler-ifjúság szervezetébe és az állami iskolába kell küldeniök, mert „az egyházi szervezetekben és iskolákban igen gyakran mutatkoznak államellenes politikai kisiklások jelei”. Ugyanez áll a állami tisztviselők politikai nevelésére és a sajtóra is. A helytartó végül hangoztatta, hogy a protestáns egyháznak államellenes magatartást mutató papjai ellen ugyanolyan szigorúsággal kell eljárni, mint a renitenskedő katolikus papság ellen.

Orsenigo nuncius jegyzéket adott át a német külügyminiszteriumban

A német katolikus püspöki kar értekezletre gyűl össze Fuldában

Berlinből jelentik: Orsenigo, pápai nuncius szombaton jegyzéket adott át a Vatikán nevében a német külügyminiszteriumnak. A jegyzék a német kormány vallásügyi politikáját teszi szóvá a katolikus egyházzal szemben. Több esetet is sorol föl a jegyzék annak a bizonyítására, hogy a konkordátummal szemben sérelem történt. Egyuttal kívánja, hogy a katolikus ifjúsági egyesületek szabad működése kétségtelenül biztosítva legyen.

Az újabb fejlemények folytán a német püspöki karban mozgalom indult, hogy a birodalom összes katolikus egyházfői gyűljenek össze értekezletre. A püspöki értekezletek szokásos helye 1867 óta Fulda püspöki székváros. Biztosra vehető, hogy a fuldai püspöki értekezletet mihamarabb összehívják. Ez alkalommal közös előterjesztést fognak megfogalmazni, melyben a birodalmi kormány vallásügyi politikájával szemben kifejtik a német birodalmi katolikus egyház szempontjait.

adatát, hogy mindent meg kell tennie úgy Anglia mint Olaszország barátságának a megtartása érdekében.

A külügyminiszteriumhoz közelálló Petit Parisien arról ír, hogy az abesszin négus beszéde eredetibb szövegében még sértőbb volt, mint ahogy azt fordításokban a világsajtó leadta. Ha ez így van, akkor elkerülhetetlen, hogy Olaszország és Abesszinia között a diplomáciai szakítás mihamarabb megtörténjen.

Azonban — folytatja a lap — a diplomáciai viszony megszakítása még nem jelenti azt, hogy hadüzenet is legyen s a háború is azonnal kitörjön. Az afrikai kérdés rendezésében érdekelt hatalmaknak még ez esetben is idejük marad és módjuk lehet, hogy a háború közvetlen kitörését megakadályozzák

Áttekintés Abesszinia haderejéről

Milyen nehézségekkel kell háború esetén Olaszországnak megküzdenie?

Abesszinia haderejéről és ellenállóképességéről még szakkörökben is eltérők a vélemények. Egyrészt kijelentik, hogy az olasz repülőgépek, tankok és gyorstüzelő ágyuk egykettőre meg fognak törni minden ellenállást, másrészt azonban tartanak attól, hogy az esetleges olasz támadás ennek a nyers, de edzett népnek haderejében olyan ellenállást találhat, amelynek nem lebecsülendő jelentősége van országának járhatatlanságában és az európaiak számára kibíratatlan éghajlatában. II. Menelik császár 1896-ban Aduánál 30.000 emberével fönkreverte az olaszok 17.000 főnyi seregét és ez a csata eléggé megmutatta ennek a félvad népnek harcedzettségét, amellyel a modern taktika és az európai fegyverek ellen is védekezni tudott.

Abesszinia belseje egy nagy, helyenként 4500 méter magasságot is meghaladó természetű sziklavár. Termékeny területek váltakoznak úttalan sivatagokkal és szakadékos sziklagörgetegekkel, ahol európai csapatok meg sem mozdulhatnának. És Abesszinia hadereje Adua óta még emelkedett. Lakóinak száma 12 millió, a déli területek néger törzseit is beleszámítva 14 millió. A mostani császár, Haile Selassie különös gondot fordított a hadügyekre és a fővárosa körül összevont gárdájt európai tisztekkel képezte ki.

Ez a gárda, melynek létszámát 15.000 főre becsülik, egészen modern fegyverekkel, gépfegyverekkel és ágyúkkal rendelkezik, sőt vannak léghárító ágyúi is. A zsoldos gárdához mint központi maghoz csatlakoznak aztán az egyes kormányzók felkelő seregei, melyeknek legnagyobb létszáma 800.000 főnyi lehet, hozzászámítva még a különböző tartalékokat is.

A fiúk 15 éves koruktól katonakötelesek, s még az öregek is 70 éves korukig katonai szolgálattal tartoznak. A hegyek és sivatagok szörnyűségeivel való állandó küzdelem, a nagyobb vadállatokra való vadászat kitartó és pompás lövőkké nevelte őket. Katonaruhája csak a gárdának van, a tömegek mezelegésének egy „fügefalevéllel”, trópusi kalappal, törrel, patronóvval és puskával, amelyeket az utóbbi években Csehszlovákiából és Belgiumból a Dzsibuti felőli francia vasuton nagy mennyiségben kaptak.

Az egészen modern fegyvereken kívül igen nagy számban vannak az országban régi lőszerszármok is az 1870-es évekből: svájci Vetterli és osztrák-magyar Werndl-puskák rengeteg municióval. Akinek nincsen puskája, nyugodtan bizza magát nyílára és dárdájára is. Ennek a hősi népnek ellenálló ereje nemzeti büszkeségén alapszik. A népi műveltség alacsonyfokú: bizonyos vadság jellemzi az egyes törzseket.

Olaszországnak nehéz harcokra kell felkészülnie, ha ezt a hegyvidéket el akarja foglalni. Repülőgépek és mérges gázok aligha fognak kifizetendő célpontokat találni, az út- és vízhiány viszont megbénítja a csapatmozdulatokat. A hadműveletekre leginkább alkalmas út Masszauából vezet Asmarán és a legtermékenyebb provinciákon át a Tana-tó felé és ezen túl az ország fővárosába, Addis-Abeába. Ezen a hosszú úton Olaszország akármilyen nagy hadsereggel támadna is, szinte leküzdhetetlen akadályokkal fogja magát szembetalálni, részint a terep szokatlan és nehéz volta, részint pedig a függetlenségét utolsó lehelletéig is védelmező abesszin nép harcokészége miatt.

Hús erdélyi város tanárai Jasiban a román-tanfolyamon

Jasiból jelentik: Az Anghelescu miniszter által elrendelt tanfolyamon július 10-én husz erdélyi városból kilencvenöt tanár, Beszarábiából pedig két tanár jelent meg Jasiban. Abban a liceumban, ahol jelentkezniök kellett, a legnagyobb meglepetéssel fogadták a száz tanárt, mert nem tudták semmit a tanfolyamról. Pár tantermet berendeztek azért részükre ágyakkal s valamelyes ágyneművel. Napokon át várják, hogy megkezdődjék a tanfolyam, de nem jött intézkedés. Ekkor Botez egyetemi tanár, szenátor és vezérinspektorhoz fordultak, aki leutazott Bucurestibe és közbenjárására nyolc nap múlva, július 18-án megkezdődött a tanfolyam. Minden délelőtt három órán át van előadás. A tananyag a nemzeti tantárgyakból van összeállítva. A száz tanárt névsor szerint két csoportba osztották. A megjelent tanárok között van 16 vallástanárr, 20 nyelvész, 16 földrajzi és természetrajz-szakos, 18 számtan, fizikus, 7 torna, 12 rajz, egy gazdaságtan, egy kézimunka, 6 alkotmányjog-tanár. Több mint fele túl van az ötven éven, kettő pedig a 62 évet is betöltötte, akiket a múlt évi nyelvvizsgáról hazaküldtek, mert elmúltak 60 évesek. Van közöttük olyan is, aki a múlt évben mint franciaszakos hetestre vizsgázott.

A tanárok nagy szorgalommal hallgatják a tanfolyamot.

A NAP az élet és az egészség forrása!

Most jelent meg!

A napfürdőzés és a napfény gyógyhatása

Akarja életét meghosszabbítani? Akar Ön valóban egészséges lenni? Ha igen, úgy napfürdőzzön! Előbb azonban vásárolja meg Dr. Bucsnányi Gyula egészségügyi tanácsos e most megjelent nagyszerű művét!

A tartalomjegyzékből: A napfény csodálatos gyógyhatása. — A napfény és a betegségek. — A napfény hatása az emberi szervezetre. — Hogyan napfürdőzzünk. — Óvatosság a napfürdőzésnél. — Miért napfürdőzzék az egészséges ember? — Minek tulajdoníthatjuk a napfény gyógyhatását. — A strandolás. — A légfürdőzés. — Az emberi test egészségesebb, szebb és ellenállóbb lesz a napfürdőzés által.

Ara csak 83 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

A BORRAVALÓ

írta: Simor Miklós

Május volt, szokatlanul langyos és édes május. A levegő csupa dal, hullám, virágillat. A természet félelmetes erőfeszítésekkel dobta ki az életet a föld meleg mélyéből a felszínre. Lázasan lüktettek a fák, óráról-órára bomlottak a bimbók, pattogott, hasadt, tágult minden s az égből, mint szőke, fiatal anyák aranyóla, tárt ki az örök születés elé.

A hálókocsi nyitott ablakán lobogtatta a szél a függönyöket. Kint lassan forgott körbe a párás alkonyatba hulló táj s a telefondrótok szakadatlan taktusban emelkedtek és süllyedtek az ablak előtt. A vonat együtt hintázott a mezőkkel és a hegyekkel. A kerekek csattogását zsongássá tompították a vastag szőnyegek s amikor az éles fordulókban feljajdultak a sínek, hangjuk csak mint távoli, beteljesült sóhajlás szállt az expresszvonat forró kerekei után.

Puhán ringott az alkonyat karjában a nászutasok vonata. Szerelmesek álltak az ablakokban, fogták egymás kezét és még nem tudták, hogy mit is mondjanak. Csak azt érezték, hogy varázslat történt velük, megejtő, játékos, ügyefogyott varázslat, amely most megváltoztat egyszerre

mindent. És közben ilyesfélét mondtak:

— Otthon felejtettem a karkötőórámot a fürdőszobában...

— El sem bucsuztam rendesen a hugomtól...

— Milyen jó... milyen jó ez...

— Mutasd a menetrendet, édes, mikor érünk a határhoz?...

— A hálókocsi-kalauz szólított először nagyságos asszonynak... Szomorú volt az arca...

Az egyik fülkében Pisti, a huszonhárom éves, mialatt zavarában, hogy egyedül maradtak, a pénztárcájában kezdett kotorászni, azt mondta Zsuzsinak, aki szorosan mellette ült:

— Nem tudom, mit kezdjünk majd ezzel a sok mindenféle cédulával. És nem értem, hogyha utalványt adnak, miért nem adhatnak ugyanannyi erővel készpénzt is?

— Hogy izgalmasabb legyen — mondta Zsuzsi találékonyan.

Nevettek. Összekocodott az egymáshoz bujgó fejük. Pisti tovább kotorászott. És nagyosan, férfimódrá szidni kezdte a kormányt, elsősorban a pénzügyminisztert.

Lihegve szédült bele az éjszakába a vonat. Még mindig fokozódott a rohanása. Az utolsó kocsi mögött porból emelt tornyot pörgetett a forgószél, a mozdony csapágyaiban zajtalanul rohant körbe az olaj s a kazánban feszülő gőz egyre mohóbb nyomással kergette a kitégült dugattyukat.

A szomoruarcu hálókocsi-kalauz még egyszer végigment a folyosón. Öreg lábait fáradtan huzta a szőnyegen. Az utasok ágyait már megvetette, összegyűjtötte az utleveleket, a jegyeket kilyukasztgatta. Ötvenkét éves volt, szomorú és nagyon öregnek érezte magát.

Délután öt órakor még a temetőben járt barna egyenruhájában, levett sapkával, csapzottan a langyos esőben. Egymaga lépegetett a halottaskocsi után, olyan egyedül és elvesztett, mintha multat, jelent, jövőt, mindent és mindenkit, az egész világot temette volna.

Az édesanyját kísérte utolsó útjára. A nagyon picike, nagyon soványka, nagyon aranygyűszűs, nagyon, nagyon drága öregasszonyt, aki már semmi másra nem volt jó, csak arra, hogy szeressék.

És a szomoruarcu, öreg hálókocsi-kalauz-nak mindene süllyedt el aznap délután a vizes temetőben. Mindene: az egyetlen embere, akít szeretni tudott.

Arra gondolt, milyen messze még a vasárnap. Akkorra kerül csak megint haza. Még templomba sem mehet el közben, hogy imádkozzék az anyjáért. Velencében csak másfél órát állnak s ő nem hagyhatja el a vonatot. Pedig van ott a pályaudvan közelében egy gyönyörű templom...

Ugy érzi, ha bemenne oda legalább öt percre, elcsitulna benne ez a nagy, öreg sírás.

Lobogó nyárba szaladt bele másnapra

**város
a román-
non**

helescu miniszter
július 10-én husz
tanár, Beszarábiá-
eg Iasiban. Abban
iők kellett, a leg-
tők a száz tanárt,
tanfolyamról. Pár
részfélre ágyakkal
apokon át várják.
yam, de nem jö-
temi tanár, szemé-
dultak, aki leuta-
írására nyolc nap
dött a tanfolyam.
át van előadás. A
yakkból van össze-
r szerint két cso-
nt tanárok között
ész, 16 földrajzi és
tan, fizikus, 7 tor-
n, egy kézimunka-
mint fele túl van
a 62 évet is betöl-
vizsgáról hazaküld-
Van köztük olyan
franciaszakos he-
ommal hallgatják

elent meg!

pfény

éges lenni? Ha
Bucsányi Gyula

A napfény és a
ogyan napfürdőz-
k az egészséges
— A strandolás
llentállóbb lesz a
ztályunknál.

**A csehszlovák állam és a magyarországi
katolikus püspökök között pör folyik**

**A Vatikán a pörök visszavonását kívánja
a magyar egyházfőktől**

Ezek magyar püspökség alapítását kívánják Csehszlovákiában

Budapestről jelentik: A Reggel című lap értesülései szerint a Vatikán fölkérte az érde-
kelt katolikus magyar egyházfőket, hogy von-
ják vissza a csehszlovák állam ellen indított
pöröket. Ezek a pörök abból származtak, hogy
az esztergomi érsekségnek és más magyaror-
szági püspökségeknek még a Magyarország föl-
osztása előtti időből olyan birtokterületeik vol-
tak, melyek ma a csehszlovák állam területén
feküsznek.

A csehszlovák állam ezeket többnyire
konfiskálta, ami ellen a püspökségek
nemzetközi fórumok előtt panaszt tettek.
Az esztergomi érsekség egyik ilyen pana-
szának a hágai nemzetközi bíróság iga-
zat is adott. Ebből következtetni lehet,
hogy a többi hasonló természetű egyházi
panaszok is eredménnyel fognak járni

Időközben Csehszlovákia és a Vatikán köz-
ött a konkordátum-tárgyalások igen kedvező
irányt vettek s a teljes megegyezéssel való be-
fejezés előtt állanak. A legutóbbi prágai kato-
likus napon Verdier francia bibornokot, mint
a pápa legátusát a csehszlovák kormány már
úgy fogadhatta, mint a Vatikán részéről való
legjobb hírek üzenethozóját. A pápai legátus
ünneplésének az örömnapiján terjesztette elő
a csehszlovák kormány azt a kívánalmat, hogy
az új konkordátum a trianoni határok szerint
rendezze a püspöki egyházmegegyek kiterjedését.
Tehát szüntesse meg azt a helyzetet, hogy az
egykori magyarországi püspökségek jogható-
sága és területi tulajdonjoga az új csehszlovák
állam területére is átnyuljék.

A Vatikán részéről most a magyarországi
főpapkához intézett fölkérésnek az értelme ép-
pen az, hogy a két ország között az egyházi
területek rendezése megtörténhessenek akként,
ahogyan a csehszlovák kormány kívánja.

A kérdés azért szövevényes, mert a szóban
levő egyházi tulajdonok magyar királyi ado-
mányokból származtak, melyek az államutód-
lás folytán a csehszlovák államot is kötelezik.
A Vatikán részéről megkeresett magyar egyház-
fők erre hivatkozva,

a tulajdonjogról való lemondást csak úgy
tartják teljesíthetőnek, ha az átszakadt

magyar egyháztartományban a magyar
nemzetiségű hívek lelki gondozása bizto-
sítható.

Tehát kívánják, hogy Csehszlovákiában
magyar püspökség létesíttessék, s ami az átsza-
kadt területekből erre nem fordítható, arra
nézve a tulajdonos magyarországi egyházme-
gegyek és egyházi intézmények kártalanítást
kapjanak. A magyarországi bencésrend, mely-
nek szintén intézményei és birtokai vannak
Csehszlovákiában, kívánja azt is, hogy a hatá-
ron túl szakadt rendtartományi szervezet köz-
vetlenül a pápa fennhatósága alá rendeltessék.

A magyarországi illetékes egyházi körök
kijelentették, hogy ezekhez a föltételekhez min-
den körülmények között ragaszkodnak. Viszont
e föltételek teljesítése esetén hajlandók arra,
hogy a csehszlovák állam ellen folyó nemzet-
közi jogi pöröket visszavonják.

Fejfájás?

miért kinlódik?

Szedjen-egyszerűen-Pyramidon
tablettákat ez a régen bevált fáj-
dalomcsillapító mindig jóbarátja

Figyeljen a Bayer-keresztre

**Nagy tüzek pusztítottak
Magyarországon**

Budapestről jelentik: A Pápa melletti
Mezőlak községben vasárnapra virradó éjjel
kigyulladt egy gazda háza. A nagy szárazság
miatt a tűz villámgyorsan terjedt. Hamarosan
ötven ház égett le a hozzátartozó gazdasági
épületekkel együtt. A tüzet már sikerült elot-
tani, mikor később szél kerekedett, felszította
az üszköket és újabb száz ház lett a lángok

martaléka. A szerencsétlenséget fokozta, hogy
a nagy szárazság következtében a faluban
minden kut kiszáradt. Százezer pengőnél (há-
rom és félmillió leinél) nagyobb a község kára.

Gyöngyösről is nagy tűzvészt jelentenek.
A Mátrában negyven hold erdőség ég. A
tűz Mátraháza közelében keletkezett és nagy
riadalmat keltett a mátraházi szanatóriumban
üdülő betegek között. Katonáság és csendőrség
körülárkolta az égő erdőt és így sikerült meg-
akadályozni a tűz továbbterjedését.

Vasárnap délután ugyancsak nagy tűz
pusztított a Kaloosa közelében levő Réti-
pusztán. Két óra tájban kigyulladt Domano-
vits György plébános birtokán az egyik gazda-
sági épület. Mire az oltáshoz foghattak volna,
már több gazdasági épület az összes behordott
takarmánnyal földig leégett, több ló is ott
pusztult az égő istállóban. Tíz ember égési se-
beket szenvedett, az anyagi kár itt is megha-
ladja a százezer pengőt.

Kühár Flóris:

**Bacslangok, sicak,
kupolák** Ára 35 lel és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvtárvunkban.

nászutasok vonata. A lagunák városának tor-
nyai köré glóriát sugárzott a nap s a vonat fá-
radt lihegéssel tért meg a hűvös üvegvető alá.

A hordárok egymás kezéből tépték ki a
koffereket, apró villamostargoncák száguldoz-
tak mindentelér s a világ minden nyelvén ves-
zekedő, magyarul, kiabáló, ágáló és izguló
utások bábeli zsivajgásában csengők, rádió-
megafonok és pöfékelő, gőzt sístergő mozdó-
nyok hangzavara vegyült. Pillanatok alatt min-
denki elvesztette a fejét.

Az öreg hálókocsikalauz nyugodtan állt az
örhelyén. Rutinos ügyességgel segítette át a
gondjaira bizott gyámoitalanokat a megérkezés
válságos pillanatain. Hűvös biztossággal hall-
gatta meg a magyarul, angolul, franciául, né-
metül, olaszul feléje zuduló szóáradatot, téved-
hetetlen éleslátással adta meg a hordároknak
az utasításokat, eligazított mindenkit, válaszolt
minden kérdésre, a fölöslegesekre is. Egyetlen
szavával kitörni készülő botrányokat akadályo-
zott meg, egy kézmozdulatával egész koffertor-
nyokat indított el rendeltetési helyükre. Egyik
utasának kezébenomta otffelejített hálóingét,
másiknak noteszébe felírt egy hotelcímet, har-
madiknak pillanat alatt fejből kiszámította,
hogy tíz óra óta hány litra kell kapnia és hová kell
mennie, ha jól akarja beváltani, a negyediket
figyelmeztette, hogy fordítva vette fel a kalap-
ját, az ötödiknek...

Kihült, rettenetesen szomorú és egyedül-

maradt ember volt az öreg kalauz, aki tegnap
temette el az édesanyját... Gépiesen dolgozott
és gépiesen mondta, hogy: "...köszönöm...
merci bien... thank you... danke bestens...
grazia tante..." Meg se nézte az összegeket,
zsebébe dugta a borraivalókat...

Pisti és Zsuzsi utolsóknak maradtak.
— Mit mondjak neki? — sugta Pisti.
— Legjobb lesz, az igazat.
— Nem lehet. Az hülyeség. Ugy sem hin-
né el. Inkább talán, hogy váltson egy százast.
— Es ha valóban váltani akar? Hiszen
összesen csak hatvanunk van, az is apróban.
— Vigyázz, már jön.
— Majd én beszélek vele — mondta Zsuzsi
és megszorította Pisti karját.

Az öreg hálókocsikalauz már mellettük
állt.
— Segíthetek valamit? — kérdezte csen-
desen.

— Köszönjük, nem, azaz, hogy...
Zsuzsi azonban elszántan és határozottan
félbeszakította:

— Az a helyzet, hogy... — kicsit remegett
a hangja — ... hogy borzaszó kevés pénzünk
van. Pont annyit mertünk csak hozni, ameny-
nyit engedtek. És hogy most nem tudunk ma-
gának semmit sem adni. De majd otthon...

Az öreg hálókocsikalauz meghajolt:
— Nagyságos asszonyom, miben lehetek a
segítségükre?
Hordárt szerzett, megmondta mennyit kell

neki adni, kiszámította, mibe kerül a gondola
a szállodáig, utbaigazította őket az utazási csek-
kekre vonatkozóan is, aztán kellemes utat ki-
vánt és vissza akart ülni a vonatra.

— Kérem, adja meg a címét, — mondta
Pisti. — Otthon majd...

— De kérem, semmiesetre, ez kötelessé-
gem.

Zsuzsi nem hagyta:
— Nem, ezt nem fogadhatjuk el... Ugy
szeretnék magának adni valamit! Mi nagyon
gazdagok vagyunk — és szép, szerelmes, meleg
szemét az öreg kalauzra emelte.

Ez a gazdag, bársonyos tekintet úgy simo-
gatta meg a magányos öregember szívét, mint
azelőtt anyja keze a homlokát, amikor fáradtan
az ölébe hajolt. Halkan mondta:

— Imádkozzék az édesanyámért. Tegnap
temettem el.

Pisti a csomagokkal bajlódott, nem is hal-
lotta, mit beszélgetnek azok. Csak amikor már
kint voltak az állomásról, akkor kérdezte meg:

— Hogy intézted el az öreget? Megadta a
címét?

Zsuzsi egy pillanatra lehunyta szemét.
Tiszta arca most nagyon komoly volt, homlo-
kán árnyék suhant át és haja úgy csillogott,
mintha egy áldó kéz minden szeretetével meg-
simogatta volna.

Aztán csendesen mondta, mintha imád-
koznék:

— Igen. Az édesanyjáért...

A Háztulajdonosok Szövetségének augusztusi bérnegyedi tájékoztatója

I. Bérleti ügyekben.

Az augusztusi negyedévre vonatkozólag sem a fizetendő bérek és mellékdíjak, sem pedig a kilakoltatási vagy az albérleti kérdések tárgyában változások be nem állottak. Az albértheadáshoz a meghosszabbított lakásokra vonatkozólag a tulajdonos írásbeli beleegyezése szükséges.

Ezidőszerint még változatlanok maradnak a víz- és a csatornázási, a szeméthordási, a kéményseprési és a köztisztasági díjak.

A vízdíjakat az üzem szövetségünknek a közbenjárására havi részletekben is elfogadják.

A bérbeadatlani maradt helyiségeket 8 nap alatt kell az üzemnek elárulni és díjak leírása érdekében bejelenteni és a bejelentést negyedévről negyedévre megismételni.

A bérleti szerződéseket megkötésüktől számított 30 nap alatt kell illetékezés végett bemutatni. Az eddigi tabellás kimutatásokat a pénzügyi hatóságok már nem fogadták el és feltétlenül bérleti szerződések bemutatásához ragaszkodnak.

Az illeték lerovását a pénzügyi közegek szigorúan ellenőrzik és ennek elmulasztását érzékeny bírságokkal büntetik.

Most vannak folyamatban azok a tárgyalások, amelyekkel érvényt kívánunk szerezni a felsőbb hatóságoknál már érvényre juttatott álláspontunknak, hogy nevezetesen a bérszerződési illetéket tőlünk csak a szerződésben kitüntetett tényleges bérek után szedjék be.

A szövetségünk elnöksége által felülvizsgált bérszerződési blanketták titkári irodánkban (Avram Iancu-utca 13. sz.) tagjaink rendelkezésére állanak.

Az április hóban meghirdetett bérleti törvény november hó 1-ére felszabadítja az eddig a bérmeghosszabbítás kedvezményét élvezett lakásokat. A tulajdonosoknak tehát most már gondoskodniuk kell azoknak a értékesítéséről.

Visszont azonban az új lakásbérleti törvény a jelen formájában nem nyújt biztosítékot arra nézve, hogy a bérlők a most felszabadított lakásokat november 1-ére a tulajdonosoknak tényleg a rendelkezésére fogják-e bocsátani.

Ezért a tulajdonosok érdekeik megvédése szempontjából követeljenek határozott kijelentéseket eddigi kedvezményezett bérlőiktől arról, hogy alkalmazkodnak-e a törvény rendelkezéseivel és ekként bérlőiket a következmények tekintetében ekként is felelőssé téve gondoskodhatnak a megürülő lakás bérbeadásáról.

Ha azonban a bérlők nem nyilatkoznak, vagy ha a tulajdonosok a bérlők nyilatkozatának a komolyságában nem bíznak és ha a tulajdonosokra nézve fontos az, hogy a lakást november 1-ére szabad rendelkezésükre visszanyerhessék, úgy újabb komplikációk elkerülése érdekében tanácsos, hogy bérlőik ellen a pert a lakásnak november 1-ére átadása iránt, már most megindítsák.

A keresetben a pernek gyors befejezése kedvéért jelentsék ki, hogy a bérlő ellen perköltséget csak akkor igényelnek, ha azok a kereset ellen védekeznek.

II. Adó- és illetékügyekben.

Az 1935. április 1-én meghirdetett új adótörvény a házadó után járó városi és megyei pótdadót két és félszázalékkal növelte, úgyhogy most a házak után járó adók és pótdadók a megállapított adóalapnak a 22 százalékát teszik ki.

Az 1934. április 1-én megszüntetett globáladó helyébe életbeléptetett „suprakvótát” minden egyes adózónak, minden egyes jövedelme után külön-külön, a módosító törvényben meghatározott progresszív adókulcs alapján kell előírni.

A legújabb adótörvény a suprakvóta kivételi kezdőalapját az eddigi 20.000 leiről 10.000 leire szállította le.

Felhívjuk a társasházak és ezek között a férj és feleség közös tulajdonát képező házak tulajdonosainak a figyelmét arra, hogy vizsgál-

ják felül azt, hogy a suprakvótát az ő terhükre az egyes társulajdonosoknak, tehát a férjnek és a feleségnek, egymás között megosztott jövedelmei után, avagy ezeknek a tulajdonosoknak egy összegbe foglalt jövedelme után írták-e elő. Miután ez az adózókra nézve igen nagy jelentőségű és megeshetik az, hogy a házjövdelemnek az egyes tulajdonosok között megosztása alapján, az adózók a suprakvóta terhe alól teljesen megszabadulnak, de mindenestre lényegesen kevesebb suprakvótával lesznek megterhelve.

A kivétési alap megosztása iránt kérvénnyel kell fordulni a pénzügyi adminisztrációhoz és ebben az esetben már magasabb kvóta alapján fizetett adóknak a folyó adókba beszámítását és illetve a jövőre nézve az adó helyes kivétését kell kérni.

Az eddig adómentes házakra újabban kivetett 6–12 százalékos új adót szövetségünknek a pénzügyi kormányfőnél folyamatba levételéig a pénzügyi adminisztrációhoz és ebben az esetben már magasabb kvóta alapján fizetett adóknak a folyó adókba beszámítását és illetve a jövőre nézve az adó helyes kivétését kell kérni.

Ha valamely háztulajdonos illetékezett bérleti szerződésekkel igazolhatja, hogy bérjövdelemai az ingatlan megállapított bérértékével szemben legalább 25 százalékkal csökkentek, ezen az alapon a házadóalapjának, valamint egyben a víz- és csatornázási díjaknak leszállítását kérheti.

Ha az adózó az adótarozást az esedékeségi negyedév végső időpontjáig ki nem egyenlíti, úgy negyedévenként 2 százalékkal, összesen tehát 6 százalék pótlékkal lesz megterhelve. Visszont ha negyedévi adóját a negyedév első 45 napja alatt fizeti ki, 5 százalékos adómérséklésben részesül.

Az adóbehajtási eljárásban felmerült sérelmek ellen a sérelmet szenvedő adós 15 nap alatt, 3-ik személyek pedig a kitűzött árverési határnapot egy nappal megelőzőleg is kontesztációt adhatnak be.

A városi taxák ügyében most vannak folyamatban a túlhajtott kivételek és az ezekkel kapcsolatban kiróvott bírságok elleni fellebbezések.

Szövetségünknek az álláspontja az, hogy a háztulajdonosok terhére nem lehet magasabb taxákat kiróni, mint amínket a törvény és a szabályrendelet engedélyez. Ugyanezért a meghatározottan kell védekezni a terhükre előírt alapelküli taxák és bírságok ellen.

Miként szövetségünk már figyelmeztette is tagjait, ezek a bírságok nem helytállóak, ezeket nem is a törvény által előírt eljárási szabályok figyelembe tartásával vetették ki és ezek még a legrosszabb esetben is az állítólag elvont adónak nem négyszeresét, hanem csak egy negyedét tehetik ki.

A proces verbálok ellen tehát 20 nap alatt fellebbezni, a fellebbezési tárgyaláson pontosan megjelenni és az esetleg sérelmes határozat ellen 30 nap alatt recuret beadni tanácsos.

Mindezekben a kérdésekben titkári hivatalunkban Aram Jancu-utca 13. tagjaink további felvilágosítást nyerhetnek. A Háztulajdonosok Szövetségének ügyvezető elnöksége.

FELHÍVÁS. Felhívjuk az Oradea területén önálló iparral rendelkező összes asztalos-, bádógos-, kőművesmester, kiskőműves-, ácsmester, ácsiparos-, villanszerelő-, cserepező-, parkettás-, kályhásiparosaink figyelmét, hogy f. hó 23-án délelőtt 11 órakor a város mérnöki hivatalánál (II. emelet, 2. számú szobában) jelenjenek meg, képesítéssel, vizsgabizonyítványukkal és iparigazolványukkal azon célból, hogy a hivatalos kimutatásba felvegyék. A városi tanácsnak 11318/1935. számú határozatának értelmében 500 lei — azaz ötszáz lei — taxát fizessék be. 24-én az üvegesek, szobrászok, festők és mázólok, valamint lakatosiparosok a fenti feltételek szerint ugyancsak megjelenni tartoznak. Az építőiparosok szövetségének elnöksége.

Amiért az adófizető bosszankodik...

Tucatszámra fordulnak hozzánk panaszok előszóval és levélben az adóbehajtások körül gyakran felmerülő szabálytalanságok miatt. Legtöbbször azt éreztetik, hogy ugyanazt az adótarozást, amelyet az adózó már régen rendezett, — igen gyakran ismételtlen is követelik a behajtással megbízott közegek. Ilyenkor természetesen éles viták támadnak az „alany”, meg a „közeg” között.

Persze, a rövidebbet rendszerint az előbbi — az „ismeretlen adófizető” — húzza. Merthát ő csak magánszemély, míg az utóbbi — a „közeg” — az államhatalom összes „prerogatívá”-inak büszke birtokosa.

Mi sem természetesebb, minthogy a „Hatalmas Ember” igyekszik kötelességét teljesíteni, mert ha a szigorú utasítás ellenére jár el, — őt teszik felelőssé s talán az állásával, a kenyérével játszik.

Rendelje el a pénzügyi kormányzat, kötelező erővel, a világszerte bevált „adókönyv”-ek használatát. Ezek a könnyen áttekinthető füzetek pontosan tüntessék fel az adózó közterheit, valamint az általa eszközölt kifizetéseket.

És az adókönyv legyen „szentírás”! Ami abban foglaltatik, ne lehessen vitatható. Bizonyíték legyen az mindig, mindeben és mindenkiel szemben!!!

Államérdek pénzügyi érdek ez? Aggódva kérdezzük.

(— ob —)

Marghitai hírek. Tudósítónk jelenti: Lupai Andrásné járásbeli Balcs községbeli asszony huszonnégy éves korában eltelt az urával s a lakásuk voltak közöttük a veszekedések. A napokban ismét nézeteltérés volt a házaspár között s Lupsiné — amikor a lakásban egyedül maradt — elkeseredésben felakasztotta magát a szoba mennyezetének egyik gerendájára. Amikor pár perc múlva az asszony 14 éves leánykaja belépett a szobába s látta, hogy édesanyja a kötélen függ, kiszaladt az utcára és fellármázta a szomszédokat. A szerencsétlen asszonyt sikerült még idejében levágni a kötélről s megmenteni az életnek. — A marghitai kereskedők elhatározták, hogy a lisztárusitást szabályozó új rendelet nehézségei miatt — amennyiben sikerül erre egyetemesen megállapodniuk — a jövőben nem árusítsanak kicsinyben lisztet. Ez az elhatározás súlyosan érintené azokat a kisembereket, akiknek nincs módjukban egyszerre nagyobb mennyiségű lisztet vásárolni s szükségleteiket csak kicsinyben szerezhetik be, mert elvesztenék bevasárlási forrásaikat. — Goldmann Jozefa tanítónő, aki negyven éven keresztül működött a marghitai zsidó hitközség emeltem iskolájában s a hitközség tavalgy, amidőn az iskola nyilvánosságát megvonták, minden nyugdíj, vagy végkielégítés nélkül bocsátott el négy évtizedes szolgálat után, pert indított a hitközségi előjáróság ellen s 300 ezer lei végkielégítés megállapítását kérte. — A marghitai rendőrség a héten köztisztasági razziait tartott, amelynek során tömegesen büntették meg azokat a háztulajdonosokat, akik nem tartották be a járdák és árkok tisztántartására vonatkozó előírásokat.

Dr. Schmiedt Béla:

Lelket az életbe

E második kiadásban megjelent munka a lelki gyakorlatok igazságokat dolgozza fel elevenen, modern, megkapó példákban, mesteri kézzel hozzáfűzött megrázó reflexiókkal. Az első kiadás hónapok alatt fogyott el.

Ara 100 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

Adófizető

...
... hozzánk panaszok...
... adóbehajtások kö...
... bálytalanságok miatt...
... hogy ugyanazt az...
... adózó már régen ren...
... méltelen is követelik...
... zetek. Ilyenkor ter...
... lnak az „alany”, meg

...
... dszerint az előbbi —
... — húzza. Merthát ő
... az utóbbi — a „kö...
... m összes „peroga...
... a.

...
... p, minthogy a „Ható...
... telességét teljesíteni...
... ellenére jár el, — őt
... állásával, a kenyere...

...
... yi kormányzat, köte...
... bevált „adókönyv”-ek...
... en áttekinthető tüze...
... az adózó közterheit...
... lt kifizetéseket.

...
... n „szentrálás” Ami...
... sen vitatható. Bizo...
... mindében és minden...

...
... érdek ez? Aggódva

(— ob —)

.....

...
... sítónk jelenti: Lupsá...
... zsegheli asszony husz...
... an élt az urával s al...
... veszekedések. A na...
... vólta a házaspár közt

...
... ásbán egyedül maradt...
... totta magát a szoba...
... djára. Amikor pár...
... ves leánykaja belépett

...
... sanyja a kötélén függ...
... ármázta a szomszéd...
... nynt sikerült még ide...
... megmenteni az élet...

...
... eekedők elhatározták...
... yozó új rendeletek ne...
... ben sikerül erre egy...
... a jövőben nem áru...

...
... Ez az elhatározás su...
... isembereket, akiknek...
... e nagyobb mennyisé...
... ségleteiket csak kisi...

...
... Jozefa tanítónő, aki...
... úködött a marghitai...
... lájában s akit a hit...
... kola nyilvánosság j...

...
... rugdij, vagy végkiel...
... gyi évtizedes szolgál...
... ségi előljáráságra el...
... megállapítását kérte.

...
... a héten köztisztasági...
... orán tömegesen bün...
... ajdonosokat, akik nem...
... rkok tisztántartására

...
... edt Béla:

letbe

...
... sban megjelent...
... atos igazságokat...
... modern, meg...
... eri kézzel hozzá...
... leksziókkal. Az...
... alatt fogvott el...

...
... s portó.

...
... ztályunknál.

Bonyolódik a helyzet a belga deviza csalási ügyben

Bucuresti. Sajat tud. A huszonötmillió deviza csalás ügyében érdekes változatot jelent az, hogy Nacht és Vasilescu ügyvédei az ügyészségtől a belga cégek képviselőinek letartóztatását kérték, mert az általuk képviselt cégeket súlyosan megkárosították. A fővárosi közönség felháborodással fogadja azt a tényt, hogy Calatorescu még mindig szabadlábon van. Hétfőn délelőttre várják az igazságügyminisztert, aki befejezi a vizsgálatot és bizonyára elrendeli Calatorescu letartóztatását.

Eszaki Írországban tovább folynak a véres vallási harcok

Belfastból jelentik: A zavargásokat még mindig nem sikerült lecsendesíteni. Vasárnap újra heves összecsapások voltak a nemzeti katolikusok, meg az angol-barát protestánsok között. Utcai lövöldözések közben egy protestáns halálosan találtak a fegyvergyűlék. Ugyanakkor egy katolikus családhoz éjszaka törtek be az ellenpártiak és véresre verték a családfőt. A rendőrség páncélautókkal és gépfegyverekkel is csak ideig-óráig tudja helyreállítani a rendet. A Monathan grófságban levő Vloncsben három protestáns imaházat felgyújtottak.

Pályázat kántortanítói állásra

Az adoni római katolikus egyházközség a megüresedett kántortanítói állásra ezennel pályázatot hirdet.

Javadalma: a) mint kántornak: 8 hold szántóföld, természetbeni lakás az iskola udvarán melléképületekkel és épületekkel; házi kert; stb.; b) mint tanítónak: 16.000 lei készpénz.

Kötelessége: a lelkes utasítása szerint a kántori teendők elvégzése, továbbá az I—VII. osztályu vegyes iskola tanítása és vezetése.

Pályázhatnak katonaviselt, román nyelv-vizsgán átment, illetve alóla a nyelvtudást felülvizsgáló bizottság által felmentett egyének, kik a román nyelvet kellően bírják. Pályázhatnak kántori teendőkben jártas nők is.

Pályázók kérvényüket augusztus 1-ig a következő címre küldjék: Oficiu Parohial rom. cat. Adoni, jud. Salaj.

A választás augusztus 4-én d. e. 10 órakor lesz megtartva, a templomban történő kántori próbával kapcsolatban, amelyen a pályázók saját költségükön kötelesek megjelenni, amikor közvetlenül a választás előtt az összes okmányukat kötelesek bemutatni.

Az állás folyó év augusztus 24-én foglalandó el.

ABESSZINIA háborus kölcsönt keres Angliában vagy Amerikában

Londonból jelentik: A Daily Express jelentése szerint Vargnech londoni abesszin követ kétszázmillió kölcsön ügyében tárgyal Anglia pénzügyminiszterével. A kölcsön egyrésze a háborús készülődéshez kell, a másik része Abesszinia gazdasági talpraállításhoz szükséges. Amennyiben Anglia hajlandó lenne Abessziniának ezt a kölcsönt megadni, a negus Zálogul világhírű aranybányáit ajánlja fel. Ha Angliában nem sikerül a megegyezés, úgy Abesszinia Amerikához fog fordulni kölcsönért.

Az abesszin követ továbbá arra kérte Angliát, hogy a Népszövetség tanácsában legyen Abesszinia segítségére. Foglалjon állást Olaszország véderasági követelése ellen s a további hadiszállítások elől zárassa el a Suez-csatornát.

Az angol kormány rendkívüli minisztertanácsra gyűlt össze.

Londonban rendkívüli minisztertanácsot hívtak össze az abesszin kérdésben. A „Daily Telegraph” szerint 1914 nyara óta nem volt Anglia ilyen súlyos helyzetben, mint most. A minisztertanács az Abessziniába kivihető hadianyagok kérdését is megtárgyalták.

Az amerikai hadipari vizsgálóbizottság figyelteti a fegyvergyárakat.

Washingtonból jelentik: A hadipari üzemek vizsgálatára kiküldött híres vizsgáló-

bizottság az olasz—abesszin háborus veszélyre való tekintettel külön tevékenységbe kezdett. A bizottság elnöke kijelentette, hogy húsz ügy-nöke figyeli azokat a fegyvergyárakat, amelyek akár Olaszországgal, akár Abessziniával üzletet köthetnének.

Transzvaliak, Abesszinia mellett, a kanadaiak Olaszország mellett.

Londonból jelentik: A „Daily Express” jelentése szerint ezer transzvali önkéntes, akik végigküzdötték a világháborút, — arra kérte az abesszin kormányt, hogy sorozza be őket az abesszin hadseregbe. Ottavai jelentés szerint ott is több önkéntes jelentkezés történt, de itt az olasz hadsereg részére.

Az olasz hadvezetőség nagyarányú lóvásárlást kezd Magyarországon az abessziniai hadműveletekre.

Budapestről jelentik: A római lapok közlik, hogy az olasz hadvezetőség nagyobb mennyiségű ló vásárlására határozta el magát. A lovak az abessziniai hadműveleteknél szükségesek s azokat az olasz hadügyminiszterium Magyarországon akarja beszereztetni.

Nemrégén Egyiptom vásárolt lovakat Magyarországon és azok az ottani terepen kitűnően beváltak s az ottani időjárást is jól bírják. Ez a tapasztalat indította az olasz hadvezetőséget a Magyarországon való lóvásárlásra. Több olasz cég megbízottai már meg is érkeztek Budapestre, hogy a vásárlásokat nagyobb arányokban megkezdjék.

.....

Két nap óta tartanak Zágrábban a Macseket ünneplő fölvonulások

Minden házat kilobogóztak
Mindennap összeütközések voltak a tüntetők és a rendőrség között

Zágrábból jelentik: Macek, horvát vezér ötvenhatodik születésnapját Zágrábban óriási tüntetésekkel ünnepelte a közönség. A házakat fellobogózták, s óriási menetek vonultak föl a város utcáin és lelkesen éljenezték a horvát önállóságot. A rendőrség mindenütt tartózkodóan viselkedett a lelkes tömeggel szemben. A tüntető ünneplések vasárnap is folytatódtak. A horvát ifjak házról-házra jártak s ott

is kítűzték a nemzeti zászlókat, ahol azok nem lengettek. Így a Tomasics szenátusi alelnök házára is, aki politikai ellenfele Maceknek. Eppen így fellobogózták a pravoszláv szerb egyházközség hivatalos épületét is. A második napon lefolyó tüntetések már nem történtek minden rendezavaró incidens nélkül. A rendőrség most már szükségesnek látta, hogy több helyen beavatkozzék. Végül is azt az általános intézkedést akarta végrehajtani, hogy a horvát ifjúságot szétoszlásra bírja. Az ifjak azonban továbbra is az utcán maradtak s minden szétoszlató kísérlettel szemben újra és újra óriási menetekké alakultak s lelkesen tüntettek a horvát vezér mellett.

A rendőrség és a felvonulók között így elkerülhetté váltak az összetűzések. Egyik ilyen összeütközésben a rendőrség annyira fenyegetve érezte magát, hogy önvédelemből fegyverhasználathoz folyamodott. Egy tüntetőt súlyosabban megsebesítettek a rendőrség golyói.

Ujabb részletek a vasárnapi tüntetésekről.

Zágrábból jelentik: A vasárnapi horvát tüntetéseken több mint harmincezer ember vett részt, akik behatoltak a tisztí kaszinóba és szétrombolták annak belső berendezését. Ezután több hivatalos épületre is kítűzték a horvát zászlót, majd a Metropol kávéház berendezését zúzták össze. A „Novoskij” kormánypárti lap szerkesztőségét arra kényszerítették, hogy egy nyolcméteres horvát zászlót tüzzenek ki az ablakon. A rendőrség eleinte passzívan viselkedett, később azonban erősebben lépett fel, sőt fegyvert is használt. Egy diákok súlyosan megsebesítettek.

Marokszedők.

A HOLT-TENGER

(Szentföldi útamból)

Irtta: KENDE JÁNOS

II.

A Holttenger déli oldalán valamivel lennebb nyulhatott a eredeti tenger vize. Ezt bizonyítja a 10 km hosszúságban kiterjedő és mintegy 40 m magas Söhegyig tartó sóvirágos moesár. Az arabok a csodás sókristályokból alakult hegyet Djebel Usdum, Szodoma hegyé névvel illetik. A szél porlasztó, a víz olvasztó munkája következtében a hatalmas kristályokból fantasztikus, sokszor emberi alakhoz hasonló oszlopok keletkeznek. Ilyen alakot mutogattak itt, mint Lótnak sóbálványává vált feleségét. Természetesen, a szoborszerű alak sohasem lehetett Lót felesége, már azért sem, mert 12 méter magas volt. Josephus Flavius történelmi könyve említi e szobrot, sőt a Bölcsesség könyve is hivatkozik rá: "... az elveszendő istentelenektől futó igazat (Lót) megszábadította, midőn tűz szállott le az öt városra, akiknek gonoszsága bizonyosságul ott a füstölgő puszta föld és az éretlen gyümölcsöt termő fák és a kétkező lélek emlékeül a fennálló sóbálvány." Most nem áll a szobor, mert amint vezetőnk mondta, a múlt század utolsó tizedében vagy elpusztult, vagy elhordták.

Pentapolis gyűjtőnév alatt említett öt város: Sodoma, Gomorra, Adama, Seboim és Bala, a későbbi Segor. Sokan kifogást emelnek, hogy a szentírás a városok elpusztulását csodának akarja minősíteni, amikor azt természeti erők végezték. A kifogás nem komoly és nem állja meg a helyét. Mózes nem csodát beszél el, hanem történelmi tény. Isten rögtöni ítéletének bekövetkezését a lakosok szörnyű bűneinek le-sújtására. Az Ur kezében büntető eszköz lehet a villám, földrengés, erupció. Miért kellene tehát itt csodát keresni? Szent Ágoston is korholja a mindenben csodához folyamodókat Isten végtelen hatalmának bizonyítására, ha az természeti úton is kimagyarázható. Az ítélet végrehajtásához itt valóban a természet erőinek működését használta fel az Ur: földrengés következtében a mély árokban levő nafta, kén, aszfalt, földszurok anyaga a kitérés alkalmával meggyült. A szentírás ugyan égből alászálló tüzet, tehát villámcsapást említ. De magyarázható a katasztrófa oka más úton is: a mészke kvarcából surlódás útján támadt szikra lángra lobbantotta a gyúlékony anyagot. Így gyulladt ki Medias mellett a földgáz napjainkban.

Az egész siralmas vidék beszédes bizonyosságú szolgál az isteni büntető igazságnak és elrettentő „például azoknak, akik istentelenül fognak élni”, amint szent Péter írja az első levélben. Eme istenteléről régi római történetírók is megemlékeznek, mint Strabo, Solinus, Plinius, Tacitus. Leírják a tenger tulajdonságait tüzetesen, mintha csak az újabb kutatók szemével vizsgálták volna. Tacitus így ír: „Ez a tó rendkívül nagy, tengernek is beillő, de vize tűrhetetlen ízű és bűzös, pestises szagot áraszt magából. A szél legkisebb mozgásba sem hozza; nem tűr meg sem halakat, sem vízi madarakat. A beléje dobott tárgyakat fenntartja, mintha szilárd lenne a felülete. Az év bizonyos idején aszfaltot vet felszínre. Nem messze innen partjai területén, a monda szerint termékeny részek és sűrű lakosságú városok voltak, de felülről alászálló tűz lángjaiban elpusztultak. E szerencsétlenség nyomai még láthatók, mert a teljesen kiégett talaj elveszítette minden termékenyítő erőt. A véletlenül kikelt vagy emberi kézzel ide ültetett növényzet vagy csirájában pusztul el, vagy csak virágzásig jut el, s ha gyümölcs érlelési korát is eléri, kívül szép, belül pedig fekete, üres gyümölcsöt hoz és por száll el belőle az összeszorításnál.”

A Holttenger medencéjének, illetőleg a Jordán medrének kialakulását a Kelet-Afrikára, Arábiára és Palesztinára nézve igen jellemző árkos vetődések ismerete magyarázza meg. Az árkos vetődések mint a tektonikus kéregmozgások eredményei, határozott irányokban szakították fel a föld felületét és mély szakadékokat idéztek elő. Ezeket a vidékeken négy fő vetődési irány észlelhető: a szomáli félsziget keleti partvidékén haladó szomáli, a Vörös-

tengerrel párhuzamosan kifejlődött eritreai, az Arábia déli partvidékével párhuzamos adenit és végül a Barka-félsziget észak-déli vonalát kiszabó barkai vetődési irány. Minket különösen az Eritrea földjén kiinduló és csaknem egész Palesztinán végighúzó eritreai árkos vetődés érdekel, mert ez szabta ki a Jordán völgyét és legmélyebb pontja a Holttenger. Ez a szárazföldnek eddig ismert legnagyobb bemélyedése. Legmélyebb pontja 399 méter, szintje pedig 394 méter mélységben van, tehát mintegy 800 méternyire fekszik a Földközi tenger színe alatt. Az egész Jordán ebben a meredek falaktól határolt tektonikus árokban folyik. A piteben és a diluviumban az árok tele volt vízzel, amint partvonalai ezt most is mutatják.

A diluviális víz lefolyása után egyes geológusok magyarázata szerint megmaradt a mai Holttenger északi, nagyobb medencéje és rendezettségét képezte. Szerintük a sodomai katasztrófa idején a földrengés által előidézett erupció következtében a déli földterület besüllyedt és az északi medence vize ezt feltöltötte a Söhegyig. Mások nem akarnak egy előzetes tó létezéséről tudni, hanem azt tartják, hogy a Jordán keresztül folyt az akkor nagyon termékeny, valóságos paradicsomot alkotó Siddim völgyén és vizét az Akabai öbölnek a Vöröstengerbe öntötte. Utóbbit a szentírás is igazolja, mert a vizálykodás elkerülésére az osztozkodásnál Ábrahám a Mambre völgyét, Lót pedig a Siddim területét választotta. Így olvassuk a Genezis könyvében: „Lót tehát felemelvé a szemét, látá, hogy Jordán körül az egész tartomány... mielőtt felforgatta az Ur Sodoma-t és Gomorrát, olyan mint az Ur paradicsoma. Ábrahám Kánaán földén telepedék meg; Lót pedig a Jordán melletti városokban tartózkodik és Sodoma-ban lakék.”

A tó 1154 méterrel mélyebben fekszik, mint Jeruzsálem. Dél felől az Araba-völgyet egy 240 m magas hegyhát zárja el. Ha ezt a magaslatot átszelnék, a Vöröstenger vize előntené a Jordán árkat a Genezáreth tavánál és fennebb.

A tudósok már évtizedek óta fáradoznak Sodoma és Gomorra helyeinek felkutatásán, de újabb ideig kevés eredmény kísérte fáradozásukat. Sokan kizárólagosan a déli medencében keresik az Ötváros létezési helyét, mert a Biblia is erre enged következtetni, a hagyományilag fennmaradt Siddim és Usdum helynevek pedig egyenesen Sodomára utalnak. Napjainkban azonban a Jeruzsálemi Bibliai Intézet két világhírű tudósa, P. Mallon és P. Köppel a Holttengernek inkább északkeleti partjain már több év óta ásatásokat végeznek. Az ásatások elején csak kőedények, amforák, fálak, kézi malmok, tehát mind már eddig is többszörösen kiásott emberi maradványok kerültek elő. A tudósok nem láttak bennük semmi rendkívülit. Fontosak voltak azonban a jezsuita páterek szemében, mert e tárgyak emberlaktá helyre mutatnak. A további ásatás igazolta a feltevést: előtűntek egy ősrégi város romjai. A romokat mindenütt vastag hamu- és koromréteg fedte s így kézzelfogható bizonyítékul szolgált a városnak tűz által történt elpusztulása mellett. A hajdani várost csillagalakban haladó falak vették körül. A falak főkapujánál különösen becses leltre bukkantak: egy előkelő, minden kényelemre és jólétre berendezett, boltíves pincével, gadagon kiépített fürdővel ellátott nagyház romjaira. A várostól messzebb, ahol házak és más romok egyáltalában nem találhatók, kiástak egy emberi alakhoz és nagyságához mindenben hasonló oldott só-, kén- és gyantakeveréktől vastagon bevont szobrot. Az értékes leletet a többivel együtt a jezsuita atyák a jeruzsálemi

múzeumba szállították, hogy a tudományos vizsgálat állapítsa meg a kérdéses szobor mivoltát. P. Mallon és P. Köppel azt állítják, hogy az egybevágó adatok tanúsága szerint, valószínűleg Sodoma romjait tarták fel. Az előkelő ház Lót tulajdona lehetett, mert ő volt a városban a leggazdagabb, a szobor pedig feleségének inkruztálódott holttestemé. Ha beigazolást nyer a feltevés, úgy a Biblia és a tudomány újra közelebb jut egymáshoz a való hirdetésében.

A Holttenger tulajdonságainak tanulmányozói közül a múlt században főleg Schubert, Russegger, Robinson szereztek maguknak nagy érdemeket. Legalaposabb vállalkozás volt azonban az Északamerikai Egyesült Államok megbízásából Lynch kapitány tanulmányútja. Ő 1848-ban végighajózott az egész Jordánon és a Holttengeren húsz napot töltött. Méreteit, megfigyeléseit nagyrészt a könyvben fektette le. Érdekes lesz tapasztalataiból a következő csodálatos dolgokat idézni: hajójukon a rézpáncélatot a sós víz felmarta és úgy fénylett, mint az arany. Fémesszkezeit a levegő sós párája megfogta és bronz színűvé tette. Egy vihar alkalmával a hullámverés úgy csapkodta a hajó oldalát, mintha súlyos ölbombokkal verődésnek volna. Utjuk hosszában a kettészelt felszínen a hullámok az összeapadás után felduzzasztották a vizet; az folytonosan emelkedett és szállt, mintha olajjal telt óriási tömlőt húzták volna maguk után. A napsugarak a párák levegőben delibábszerű légi tűnményeket idéztek elő. A tó délkeleti részén olyan forrás fogadta, hogy a fémrészeket a hajón érinteni sem lehetett az áttűzéses miatt. Fáradság, halálös bájosság szállta meg a személyzetet, mintha pilláikra álmokor nehezedett volna. Estéknél foszforeszkáló gőzpárázat lebegett a víz fölött, éjjel pedig olyan volt ez, mint egy világító felhő.

Lynch kapitány után a francia Luyne herceg, a kiváló archeológus és utazó végzett tanulmányokat a Holttengeren és a Jordán balpartjain. Tőle származnak mostani legpontosabb méreteink.

Erdemes lesz néhány szóban a Holttenger partjain tenyésző egyik sajátos növényről, az úgynevezett „sodomai almáról” is megemlékezni. Az Asclepias-családnhoz tartozó éne kőrös cserje néha fák nagyságát is eléri. Az arabok osur-nak nevezik. Duzzadt, kívül festőien szép, narancsszínű gyümölcse, ha kézbe kerül, a legkisebb nyomásra szétpattan és tenyeg por száll el belőle. Josephus Flavius szerint ez a sodomai hamu. Ipari célokra is fel akarták használni, mert a gyapot cserjéhez hasonlóan, selyemszerű szálak vannak a fán. Növényességük miatt szerették volna feldolgozni, de ez a szálak túlságos törékenysége miatt mindig kísérlet maradt. Kérgéből és gyökeréből erős hányatószert készítenek és modár néven hozták Keleten még most is forgalomban. Bőrkiütések ellen is használják kenőcsként.

A tó északnyugati partján, a Jordán folyótól félóránnyira kioszkot rendeztek be, hogy a kirándulók a forrásig ellen némi enyhülést nyerhessenek. Jégbehűtött italok, frissítők nagy mennyisége tűnt el nagyszámú zárandokaink szomjúságának oltására. Vajjon oltotta-e a szomjat ebben a pokoli hőségben? Városunkban lakik egy Jeruzsálemből újra hazaköltözött optikus-kereskedő. Mielőtt szentföldi útunkra elindultunk volna, meglátogattuk üzletében és tanácsát kértük ki. „Tanács?” — mondotta a szűkszavú úr és elgondolkozott. Rövid fontolgatás után megadta a tanácsot: „Bármilyen melegük lesz, ne igyanak hideget.” Oh, amikor árnyékban még napnyugtához közel is 44 C fokot mutat itt a hőmérő és a nagy hőségű szólni az alig tud az ember, elgondoltam: könnyű az erdélyi árnyas-hűvös boltban azt tanácsolni, hogy ne igyunk. Itt másként van minden: magam is jéghideg szódavizet ittam. De megbántam. Úgy érzem, mintha bensőmben egy glicsert hordanék és mégis gyötört a hőség, a szomjúság.

Gépkocsijunk a sofőrök már nyugtalanul túlköttek, mert itt hamar sötétedik. Napnyugtát után rögtön beáll az éj. Lelkemben a legborzalmasabb emlékekkel ültem fel a kocsi és Jeruzsálemig elég időm volt azon gondolkodni, hogy minden bűnré előbb vagy utóbb, de biztosan lesújt Isten büntetése, ha jóvá nem tesszük.

**Püspökfürdői
kedvezményes legyek
kiadóhivatalunkban kaphatók**

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés tejesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belsőidőn: Egész évre 800, félévre 400

negyedévre 210, egy hóra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 90 P., félévre 45 P., negyedévre 15 P.

Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**

Csúji szerkesztő: **Dr. Sulyok István**

Csuj, Piata Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza. Csakis választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint, mérsékelt nyugati szél, lassu hőemelkedés várható, néhány helyen még záporok is lehetségesek.

Zürichi zrlat. Párizs 20.23, London 15.13 fél. Newyork 305, Brüsszel 51.15, Milánó 25.22 fél, Madrid 41.92 fél, Amszterdam 207, Berlin 122.90, Bécs — schilling 58.50, Szófia —, Prága 12.72, Varsó 57.80, Belgrád 700, Budapest —, Bucuresti —.

Dollfuss-gyásznap Ausztriában. Bécsből jelentik: A Dollfuss-gyásznapok sorozata vasárnap kezdődött meg a Wiener-Neustadt közelében levő Hohe Wand tetején épített Dollfuss-émléktemplom felavatásával. Imre bécsei bíbornok hercegek végezte a felavatási szertartást, utána Stochinger szövetségi miniszter a kormány képviselőiben megkoszorúta a templom belsejében elhelyezett emléktáblát.

Csiky Károly temetése. Arad. Saját tud. Mély részvét mellett helyezték vasárnap 6 órakor örök nyugalomra Csiky Károly nyugalmazott arvaszéki elnököt, Csiky Gergely testvéröccsét, az aradi felső temetőben. A gyászszertartáson a város társadalmának színe-java megjelent. A ravatal körül ott álltak a családtagokon kívül: Parecz Béla dr. az aradi és aradmegyei Magyar Párt elnöke, Parecz György dr. a Kőlcsey Társaság alelnöke, Nagy Sándor dr. a Magyar Párt alelnöke, Széll Lajos dr. a Magyar Párt alelnöke, Fischer Aladár, a római katolikus főgimnázium igazgatója, Gitta Agoston dr. főügyész, Jegessy Károly dr. Aradváros főügyésze, Brzován János pénzügyi tanácsos, Wittauschek Lajosné, Prohászky László dr. főorvos, Zubor Andor, Baross Zsigmond, Werbos Nándor, Fényes Kálmán dr. Steigervald Alajos, az aradi ipartestület volt elnöke, Mares Gyula és még számosan. A gyászszertartást Wild Endre dr. kiérdemesült miniorita rendfőnök végezte, majd a koszorúkkal borított koporsót a Nachtnebel-Csiky család sírboltjába helyezték el.

Maniu és Hlinka találkozott egymással. Prágából jelentik: A „Slova” értesülése szerint Maniu Bécsből elutazva, a Felvidéken keresztül utazik vissza Romániába. Nyírában találkozott Hlinkával és hosszan elbeszélgetett vele.

Ki hozták a nagy áldozatot? Akik Isten ügyét szeretettel előbbrevizik és főképp, ha Istennek a lelkek üdvéért templomot emelnek. Testvérem, Isten áldozatot vár, hogy Deván 1700 katolikus hívő részére a Csángótelepen Pádusi Szent Antal tiszteletére templom épülhessen. Minden kis adományt, mely e szent cél érdekében adsz, Pádusi Szent Antal kérsére sokszorososan ad majd vissza az Isten Adományokat kérjük az alábbi címre: Mária Terézia, Franciscanilor, Deva.

Mohamedán zendülés Indiában. Lahoréból jelentik: Az indiai Lahoreban egyre jobban elterjednek a vallási zavargások. A lázongó indusok lerombolták egy síkh templomot, amely egy mecsét közelében épült. Egyébként Gandhi módszere szerint harcolnak a karhatalommal szemben. Végig fekszenek az utcákon és megkötik minden forgalmat. A katonai csapatok elődrónóvnyeket húztak és egy szétrombolt autót alkatrészeit verekedő eszközökkel használták. Egyik elesett társuk véres inkét rudratúzták és lövőként lengették a fejük fölött. Lahorében lehibdították az ostromállapotot. Hivatalos jelentés szerint az eddigi összecsapásoknak tíz mohamedán halottja és hevenhat sebesültje van. Minden valószínűség szerint azonban a halottak és sebesültek száma jóval nagyobb, mert a mohamedánok nem hagyják el, hanem magukkal viszik halottaikat és sebesülteiket. A karhatalom részéről egy ember meghalt ötven katonára és rendőrre megsebesült. Attól tartanak, hogy ez a zendülés magával fogja ragadni India többi mohamedánjait.

Meccs közben leégett a sportpálya tribünje

Szerencsére csak százötven főnyi közönség volt jelen, amely aztán segédkezett a mentési munkálatoknál

Három játékos és egy tűzoltó megsebesült

Timisoara. Saját tud. Vasárnap délután meccs közben leégett a RGMT — azelőtt TMTE, munkások testvérközösségének — tribünje. Eppen a RGMT és az Electrica második csapatának mérkőzése folyt, amikor a játékot vezető Aronovics Zoltán futballbíró egy Electrica játékosát valamilyen szabálytalanság miatt kiállított. A bíró a tribün irányában hátrébb ment, észrevette, hogy a tribün tőrszén füst és lángok mutatkoznak. Azonnal lefújta a további játékot és odakiáltott a játékosoknak.

— Fiúk, tűz van!

Ugyanakkor már a közönség is értesült a tűzről. Egy tízéves fiúcska a nézőtér elé ugrott, két ujját szájába dugva hatalmasat füttyentett, majd kezével a magasba mutatva, kiáltotta:

— Tűz, tűz!

Szerencsére még csak kb. 150 főnyi közönség volt a tribünön. A közönség csak valamivel később kezdett volna nagyobb számban tömörülni, amikor — annak a mérkőzésnek befejeztével — RGMT és az Electrica első csapatának meccsére került volna a sor. A tribünön két önkéntes tűzoltó is teljesített szolgálatot,

Pauna Ignác őrsvezető és Massong Miklós, akik rögtön lerohantak a tribün mögötti öltözők egyikéhez, amelyből már hatalmas lángok csaptak fel, csak hogy tehetetlenek voltak. Az egész sporttelepen sehol sincsen hidráns, de még a legegyszerűbb tűzoltófelszerelés is hiányzik. A két tűzoltó mindössze annyit tehetett, hogy csákányaival a deszkafalat kezdte bontogatni. Közben a játékosok leszaladtak a pályáról, az öltözők felé: ruháikat megmenteni.

Csakhamar megjöttek a tűzoltók is, három városrészből, csak sokat már nem lehetett menteni. Akkorára már az egész hatvan méter hosszú s nyolcszáz férőhellyel rendelkező, deszkából épített tribün egy lángtengerben uszott s a szélvihar, amely ugyszólván egész délután tapasztalható volt, vitte a lángokat tovább. A lángok martalékává lett a Venus sportegylet teljes felszerelése és a munkássportegylet tornafelszerelése.

A hatóságok nézete, hogy a tűz valami eldobott cigarettából keletkezhetett. Az oltásnál három játékos és egy tűzoltó megsebesült. A kár meghaladja a félmillió lejt.

Ezüstmise. Tg.-Săuceșc. Saját tud. Catalina és Hatnica községek katolikus lakossága nagy-szabású ünnepséget rendezett Bögözy József plébános 25 éves papi jubileuma alkalmával. Mailáth püspök elismerő leiratát Péterffy Lőrinc dr. kerületi főesperes olvasta fel s ugyanő tartott predikációt a papi hivatásról. A plébánia udvarán az előjáróság, a különböző egyesületek, a papság és Tg.-Săuceșc katolikus egyesületei köszöntötték a közszeretnek örvendő, agilis és áldozatoslelkű ezüstmistét, aki viszont Baka László kántorantitót köszöntötte 40 éves tanítói munkássága alkalmából. Az ünnepségek után 82 területi bankett következett, amelyet a gazdák kulturházában rendeztek.

Tragédia az Alpesebben. Grenobleből jelentik: Herbert Bartsch, az Osztrák Nemzeti Bank vezérigazgatóhelyettesének huszonhároméves fia, aki szabadságát a grenoblei nyári egyetemén töltötte, hegyveszélyesség áldozata lett. Herbert Bartsch gyakorlati alpinista volt, két kollégájával gleccserturára indult. A fiatalember vállalta a vezetést és az út biztosítására előrement. A két turatárs hosszas várakozás után gyanusnak találta Bartsch távolmaradását és vezetője keresésére indult. Hosszas kutatás után Herbert Bartschot egy körülbelül húsz méter mély gleccserhasadékban találták meg. A Grenobleból elindított mentőexpedíció már nem segíthetett, az orvosi vizsgálat megállapítása szerint a fiatalember a zuhanás pillanatában szörnyethalt. A vizsgálat eddigi eredménye szerint a kisérlők nem felelősek a szerencsétlenségért.

Sebők Imre dr

Öt világrészen keresztül

utirajz

Erdősi Károly előszavával.

Ara 130 lei és portó.

Öt világrész csodái, káprázatos szépségei, lüktető élete domborodik az olvasó elé ebben a könyvben. Az ifjuság számára írta Sebők Imre, a nyitott szemű, tudni vágyó ifjuság számára, amely mesteri vezető segítségével ismeri meg a világot ezen a könyvön keresztül. — Felnevelteknek is értékes szórakoztató olvasmány. Eredeti helyszíni fényképfelvételek gazdagon illusztrálják a kötetet, amely a Szent István társulat kiadásában már a harmadik kiadást érte meg.

Kapható: Könyvostályunkban.

Halálozás. Arad melletti szőlőbirtokán vasárnap este 8 órakor szívzselhűdésben meghalt Feszler Károly 70 éves nagybirtokos. Arad megye társadalmának egyik legtekintélyesebb polgára volt. Az aradhegyaljai borokkal egész Európára kiterjedő üzletet bonyolított le, különösen Svájcba, Görögországba és Galiciába szállított ültizedeket át nagymennyiségű bort. Kedd délután éjtökjaki temetni az aradi temetőbe.

Gépfegyvertűz a gangster-vezérré. Csikagóból jelentik: Izgalmas jelenetek játszódtak le vasárnap este egyik mozgóképfénykép-színház előtt. Váratlanul gépfegyver pergőtűze hallatszott és a mozi bejárata előtt a gépfegyvertűz megölt egy férfit. Megállapították, hogy az áldozat Louis Alterio gangstervezér, aki Al Capone bandájához tartozott. Alteriot a csikagói gangstervilágban a „kelet gépfegyveres” néven volt ismeretes. Alterio feleségével akart a moziba menni és egy ellenlábás gangsterbanda bosszujának lett az áldozata. Alterio ellenfelei a mozgóképszínházban levő üzletház egyik ablakában állították fel a gépfegyvert s onnan indították tüzelést a hírhedt banditára. Alterio felesége csodálatosképpen sértetlen maradt.

Bármilyen könyvrendelést csakis az összeg előzetes beküldése vagy annak utánoztelezése mellett teljesíthet könyvostályunk.

Jugoszláviából ismét áttettek Magyarországra négy magyar család. Szegedről jelentik: Az elmúlt év telen a Jugoszláviából kiutasított magyar családok kisebb csoportja visszatérhetett otthonába. Az így visszatérteket eddig nem háborgatták. Szombaton azonban négy horgosi magyar családnál megjelentek a csendőrök és köztük velük, hogy azonnal el kell hagyniok Jugoszlávia területét. Az újból kiutasított jugoszláviai magyarok szombaton érkeztek meg Szegedre és az éjszakát a szeged-rókusi vasutállomás várótermében töltötték. A legidősebb közöttük Csordás Antal 78 éves gazdálkodó, akinek háza és földje maradt Horgoson. Fehér Mihály gazdasági cselédet négy gyermekével együtt utasították ki. Gárgyán Mihály kereskedőt egyedül tették át a határon.

Legelőfertőzés miatt elpusztult negyven darab marha. Tg.-Săuceșc. Saját tud. A covasnai erdei legelő egyike volt a Székelyföld leghíresebb legelőinek, ahová nagyon sok szomszédos község is szívesen hajtott fel csordát. Az idén azonban ismeretlen okból legelőfertőzés lépett fel s bár gyorsan intézkedés történt a járási egészségügyi hivatal részéről a csorda eltávolítására nézve, mégis közel negyven marha pusztult el pár nap alatt. A károsultak nagyrésze egyszerű földműves ember, akik így állatállományuk iavát veszítették el.

Chirila Aurel bucuresti állatorvos halálos autóbaleseténél. Bucuresti közelében egy sorompónál pénteken egy autó összeütközött egy parasztszekérrel. A gépkocsi felborult s a benne ülők, **Chirila József** fogarasi mérnök a feleségével és **Chirila Aurel** bucuresti állatorvos kiborultak. Chirila Aurel olyan szerencsétlenül bukott ki, hogy szörnyethalt, sógora sulyosan megsebesült. Az elhalt állatorvos az Oradea melletti Telchiu község köztisztviselői álló görög keleti lelkészének a fia és testvéröccse **Chirila Gusztávnak**, Bihar megye prefektusi igazgatójának, Chirila Aurel holttestét hazahozták Telchiuba és vasárnap délután temették el nagy és osztatlan részvét mellett. Temetésén a oradeai intelligencia nagyszámában jelent meg.

95, 100, 103, 105, 120 leít fizetek arany gramjáért, ezüstöt, briliánt is óriási árért veszek.
HERBST óra-, ékszeráruház
Oradea, Reg. Ferdinand 3

Passiójátékok a radnai kegytemplom előtt. Arad. Saját tud. Nagy érdeklődéssel tekintett úgy Arad, mint Timis megye katolikus társadalmá Hugo V. Hoffmannthal halhatatlan remekművének a Jedermannnak radnai szabadtéri előadása elé. A mély tartalma és minden mozzanatában megrázó dráma Forgács Sándor és Jávor Alfréd rendezésében került színre szombaton és vasárnap s kereteiben, nagyszerűségében még a vára-kozásokat is felülmutatta. Az előadáson több mint ezer néző vett részt, a szindarab bemutatása azonban még az anyagnál is sokkal nagyobb erkölcsi sikert hozott. Bebizonyult ugyanis, hogy a kegytemplom környéke kiválóan alkalmas szabadtéri előadásra, a művészi teljesítményt semmi technikai akadály nem gátolja, a lakosság pedig a távolabbi vidékekről is szívesen zarándokol az előadás színhelyére, hogy a ritka művészi és lélekemelő élményben gyönyörködhesen. Az előadó színészek Forgács Sándor, Jávor Alfréd, Bárdi Teréz, stb. teljesítménye méltó volt a halhatatlan író elgondolásához. Az előadás szépségét fokozta a fenséges környezet hangulata. A katolikusok között most az a gondolat merült fel, hogy a Jedermann előadását minden évben megismétlik, sőt ezzel párhuzamban passiójátékokat is rendeznek, ami által Radnát valóságos ardeai Salzburggá varázsolhatnák. A passiójátékokat, terv szerint, minden alkalommal megfelelő időben, bucsu előtt vagy a zarándoklatok befejezése után rendezik meg és biztosra vehető, hogy az eredeti elgondolásnak nagy sikere lesz, messzeföldről fel fogja keresni a hívők serege. Hogy a passiójátékokat színészekkel vagy műkedvelőkkel adják-e elő, ez még bizonytalan, remélhető, azonban, hogy a szép terv rövidesen megvalósul és már az őszi zarándoklatokat passiójátékokkal kötik egybe.

Tizenkilenc gyümölcsfacsemete szomorú története. Tg.-Săcuesc. Saját tud. Turia községben még a múlt év őszén valaki dr. **Vajna Gábor** körorvos azévből telepített gyümölcsöséből 19 almafacsemetét ellopott. A puha talaban jól láthatók maradtak a nyomok és így a nyomozás hamarosan megállapította, hogy a tettes Petriceni felé vette az irányt s ott, a községben tűnt el. Tavasz óta megfigyelés alatt tartották a kerteket, de csak most jöttek rá, hogy a csemetek egyrésze **Szabó Miklósnál** van elülteve s a terhelő bizonyítékok alapján vallatás alá fogták a fiatal gazdát, aki csakhamar beismerte tettét. A csendőrség a jegyzőkönyv felvétele után az ügyet át akarta tenni az ügyészséghez és Szabót egy fiatal csendőr kíséretében hazaküldték fényképekért. A tragikus fordulat most következett. A megtévedt ember, aki tette elkövetésekor bizonyítvánnyal nem számolt ilyen súlyos következményekkel, rettentően megijedt, szegylte a meghurcoltatást és végzetes tette határozta el magát. Azzal az ürüggyel, hogy inni szeretne, a kuthoz ment, villámgyorsan bicskát vett elő, hasbaszurta magát és még mielőtt a csendőr megakadályozhatta volna, beugrott a 15 méter mély kutba. Több, mint félóraig megfeszített munkával a csendőrség és a falu előljárószága kiemelte a kutból Szabót, aki azonban olyan súlyos zúzódásokat szenvedett, hogy kórházba kellett szállítani.

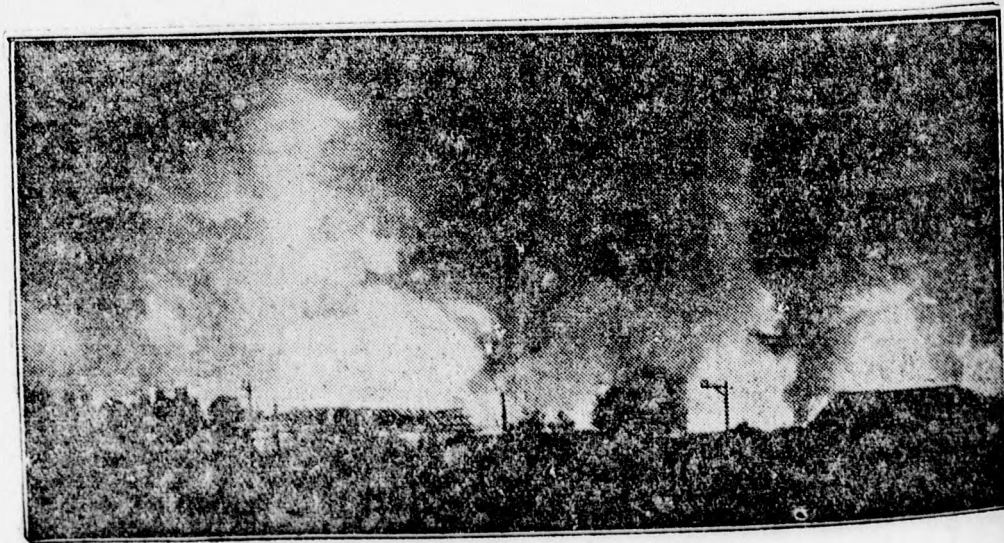
Filléres utazás Budapestre és a Balatonra. A „Turista Elet” 8 napos kirándulást rendez a Balaton mellé, melynek részvételi díja (utazás, vízum, szálloda) 1200 leít. Ezen utazással kapcsolatban még néhány jelentkezőt elfogad, csupán csak Budapestre és visszautatásra. Ezeknek részvételi díja (utazás, vízum) 700 leít. Indulás aug. 4-én, visszaérkezés 11-én. Az utazáshoz érvényes utlevél szükséges. Jelentkezni csak folyó hó lehet Oradeán Havranek sportáruházban (Bulv. Reg. Ferdinand 12).

Folytatja vakmerő zsarolási kísérletét a székelői banda. A múlt hónap végén tartóztatva le a lunca-bradului csendőrség azt a Nuricsán nevű, állítólag targu-muresi kereskedőt, aki 500.000 leít azzal a fenyegetéssel, hogy különben kisleányát, aki — állítása szerint — már társai elrabolták, megöli. Azóta a kislány, aki a gheorgheni zárdában tanult, otthon van. Toplitán édesanyja éber felügyelete alatt, a gyermekrabló pedig a targu-muresi ügyészségen van letartóztatva. Pár héttel ezelőtt a megfélemlített édesanya, az első lefoglalt levél irásának megfelelő irással levelezőlapot kapott Targu-Muresről, amely névtelenül a Nuricsán ártatlanságát hangoztatja. Legújabbban pedig a toplitai postán feladott névtelen levélben követel, ügylődjék a Nuricsán banda valamelyik tagja 400.000 leít azzal a fenyegetéssel, hogy ha azt a legközelebbi vasárnap délután a toplicai piacon a Lamu-fürészgyár közelében nem adja meg, akkor őt náiba fogja ütni, a gyár még aznap levegőbe fog repülni. A csendőrség az újabb bejelentett merénylet ügyében is folytatja a nyomozást.

Szilágysági hírek. Zäläu. Saját tud. Ilias Augustin bebeni lakos fürdés közben a Szamosba fullt. A szerencsétlen fiu nem tudott uszni s egy örvény magával rántotta. Hulláját másnap vetette partra a Szamos. — Tasnadon az elmúlt éjszaka a zsidó templom s Dávidovits és Langsner vaskereskedése után most Bereczky József református lelkészhez tört be a vakmerő fosztogató, és különböző élelmiszereket vitt el a községet pár nap óta rettegésben tartó betörő. — Magyar Bálint sanislai római katolikus plébánost 1000 leít pénzbüntetésre ítélte a járásbíró, mert egyik nemzeti ünnepen kitérőt zászló fakult volt. A színehagyott zászlóért elítelt plébános fellebbezett a zäläui törvényszékhez. — Nagy József cebul-silvaniei lakost a csendőrség letartóztatva, mert egyik tiltott vallási szektának toborzott híveket. A zäläui ügyészségre szállították.

Olasz katonák Afrikába indulásuk előtt megsókolják az őket búcsúztató balillák zászlóját.

Eg a baseli petróleumtelep.

Borzalmas robbanással kigyult a baseli petróleumtelep és ezer hordó olaj, hater ezer kilogramm benzol, ötezer liter benzol, ötvenezer liter petróleum és ezer üveg butangáz égett el. Képünk éjjel felvétel a borzalmas tűz színhelyéről.

* **Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, csalánkiütés, rosszullet, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság** esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felfrissíti a szellemet. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a **Ferenc József** víz használata folytán étvágyukat majdnem teljesen visszanyerik.

A fakeskedők tisztújító közgyűlése. Arad. Saját tud. A fakeskedők országos egyesülete vasárnap tartotta Aradon tisztújító közgyűlést. Elnökké egyhanguan Mezey Márton oradeai fakeskedőt választották meg.

Braşovi hírek. Saját tud. Nemere Miklós Közép-utcai lakostól ismeretlen tettesek 50 ezer leít értékű ruhaneműt és szőnyeget loptak. A rendőrség letartóztatta a tettest, akinél hiánytalanul megtalálták az ellopott értékeket, de a nevét a további nyomozás érdekében nem adták ki. — A clujji Magyar Színház braşovi vendégzereplése, amely a tervezett három hét helyett hat hétig tartott, a teljes siker jegyében ma ért véget. Dr. Kádár Imre igazgató nyilatkozata szerint, őszel és tavasszal újra játszanak Braşovban a társulat tagjai. — A közeljövőben állami támogatással drótkötélpályát építenek Braşovban, amely a Pojánába és onnan a Keresztényhavásra szállítaná a turistákat. A napokban szakemberek vizsgálták meg a terepet. — Tegnap megkezdtek a braşov-campulungi villamos vasutvonal építését. Ez a vasutvonal mintegy pótolni fogja azt a hiányosságot, hogy míg Bucuresti és Campulung között kettős vágánysor halad, addig Campulung és Braşov között csupán egyes vágány bonyolítja le a forgalmat.

Piaci és terményárak:

(Sátmar). Saját tud. A terménypiacon nagy a kedveltség, mert az ármegállapító buza árait a kereskedők nem fogadják el, viszont a minimális 340 leies áron alul a gazdák nem adhatják el búzájukat, mert a hatóság nem engedi. A múlt héten mindkét hetipiacról haza kellett vinniük terményeiket. A kukoricának a nagy szárazság miatt magasra szökött az ára, 300—310 leít is fizetnek érte. A többi élelmickek, mint liszt, kenyér, hús árai változatlanok. A gyümölcsért sokat fizetnek. Barack kilója 16—25 leít, szilva 14—16, alma 5—8, körte 18, meggy 17 leít. Állatárak változatlanok, az egy sertést kivéve, amely 20—21 leít kilónként élősúlyban. Baia-Maren nagyott esett a sertés ára, mert a sertésvesz miatt mindenki szabadulni igyekszik hízott állataitól s mivel a kínálat nagy, az árak leszorultak. A zöldségnemű és konyhafőzelékek ára szintén emelkedett.

(Deva). Élőállat export szünetel. A sertésekben nagy hiány mutatkozik. Baromfiakban nagy a kereslet. Búza métermászaja 420 leít, árpa 350, rozs 350, zab 320, kukorica 300, lucernamag 50 leít, 0-ás liszt 9.50, főzőliszt 8, kenyérliszt 7, kukoricaliszt 4 leít kg. Növendékmárha 8, élőmárha 5—6 leít, sovány sertés 15—16, kövér 19—21, fejős tehén 2—4 ezer leít. Marhahús 12, borjú 18—20, sertés 24—28, szalonna zsirnak 50, füstölt 60, sózott 45, kolbász 40, füstölt kolbász 50 leít.

(Zäläu). Saját tud. Idei termények árai: búza 340—350, árpa 250—260, rozs 250—260, sertés 22, borjú 16, marha 12, zsir 34, szalonna zsirnak 30, háj 32. A mészárosok közös kérelmet nyújtottak be a városi hivatalhoz, amelyben kérik a husárok felemelését. Döntés még nem történt.

SPORT

Befejeződtek a Nemzeti Bajnokság küzdelmei

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi mérkőzéseinek részletes eredményei a következők:

Venus—CFR 1:0 (1:0).

(Bucuresti). A fővárosi csapatok szombaton játszották le az utolsó mérkőzésüket és ezen a meccsen minimális góldifferenciával a favorit Venus győzött. A mérkőzés hőse a CFR kapusa, Theimler volt, két féldíőn keresztül a lövéseknek egész sorozatát tette ártalmatlanná és különösen Sepi bombáit védte imponáló stílusban. A mérkőzésen 80 százalékból a Venus támadott s az egymásután megismétlődő rohamokat szinte egyedül állta Theimler. Az első féldíő 40. percében Sepi átadásából Colea Valcov szerezte meg az egyetlen, de győzelmet jelentő gólt.

Romania—Universitatea 2:0 (1:0).

(Cluj). A helyi Romania—„U” mérkőzés nagyobb felében az egyetemi csapat volt fölényben, a győzelmet mégis a Romania szerezte meg megérdemelten, mert az „U” csatársora teljesen lehetetlennek bizonyult. A mérkőzést Pálffy bíró vezette.

Hatalmas irammal kezd az „U” és a Romania egymásután három sarokrugást vét. A Romania erősen védekezik és Orza, majd Ploesteanu elől mentenek kormerre. A 13. percben azonban Munteanu előreadott labdájára Sarbu rosszul helyezkedik, Capusan már résen van és közelről megszerzi a vezető gólt. (1:0). Percekig az „U” támad most, de az egyetemi csatárok nem értik meg egymást. Nastur, majd Surlasiu csak kornereket tudnak kiharcolni. Második féldíőben ismét az „U” támad többet. Gólt a 13. percben a Romania lö. Capusan és Nistor játszanak össze és utóbbi 2:0-ra javít. A Dóczy hencze miatt megítelt tizenegyeset Borcea Munteanu kezébe lövi. A Romaniából Munteanu, Dóczy, Mureșan, Capusan és Nistor tüntek ki, míg az „U”-ból Orza, Borcea és Gain voltak jók.

AMEFA (AMTE)—CAO (NAC) 3:1 (1:1).

Aradon tegnap délután játszották le a sok vihart megért és minden sportfórumon keresztül ment omniózus 10 percet, amelyet Jakobi bíró szerencsétlen játékvezetése folytán újrajátszásra rendelt el a bucaresti szövetség. A 10 perc sorsa nem lehetett kétséges, ha a két csapat nemzeti bajnoki helyezéseit tekintjük, azonban a futballban semmit sem lehet tudni. A 10 perc azonban döntetlenül végződött és a nemzeti bajnoki mérkőzést végeredményben a zöld-fehérek 2:1 arányban nyerték meg.

A mérkőzést Milivoi bíró vezette le, akinek szipjelére előbb a nemzeti bajnoki mérkőzésre a következő felállításban indulnak a csapatok: CAO (NAC): Cinczer, Sarkadi, Chiroiu, Lengyel, Juhasz, Feuerstein, Mile, Kovács, Rónai, Bodola, Kovács.

AMEFA (AMTE): Bugariu, Kovács, Csajka, Szurdi, Szabó, Tóth, Cucula, Magold, Blaskovics, Szida, Padrusek.

Az aradiak kezdenek és erőteljes támadásokat vezetnek a CAO (NAC) kapuja ellen. Nekik nincs vesztenivöljük. A 3. percben kornert harcolnak ki és Cucula jó beadását Szabó Béla magasan fölé lövi. Az első aradi támadások után azonban a zöld-fehérek is veszélyeztetnek és ezen a téren különösen Bodola veszi ki részét. A 6. percben egyéni játék után kiugrik és szép lövését Bugariu védi. A 10. percben Rónai, Kovács összjáték veszélyeztet és most a center lövését védi Bugariu. Ezzel vége is a 10 percben és barátságos mérkőzés veszi kezdetét.

A barátságos mérkőzésre a csapatok részben megváltoztatják felállításukat. A zöld-fehérekhez Mosko áll be, az aradi csapatba Podrusek helyett Tóth lesz a szélső és az 6. helyét Szaniszló II. foglalja el. A 28. percben ismét az aradiak kornert érnek el és Tóth beadását Cinczer lehuzza. A következő perc azonban vezetés a CAO (NAC) szempontjából. Szabó Szidának játsza át, aki kapásból passzol Blaskovicsnak. A center ugrik és éles lövést nem képes védeni Cinczer. (1:0).

A Nemzeti Bajnoki és a barátságos mérkőzés közötti csere két percéért hosszabbít a bíró és ezalatt egyenlít a CAO (NAC). Rónai labdáját Szurdi elviti és hiába startol már Bugariu, a gyorsabb Bodola az üres kapuba továbbítja. 1:1. Szünet után a 21. percben Feuerstein faultja miatt jutnak ismét góllhoz az aradiak. Szurdi

büntetőjét Szida elhibázza, a labda Padrusek elé kerül, aki magasan ivelve bead és Tóth vetődve a balsarokba fejeli. (2:1)

Cinczer csak röviden tud kiadni és Szabó Béla máris a kapura továbbít. A labda Chiroirol kipattan, de Blaskovics jól startol és a kifutó Cinczer mellett góllba is helyezi. Az utolsó percben nem változik az eredmény.

Juventus—Crisana 5:3 (3:0).

(Bucuresti). 5000 néző, bíró Brada. A Nemzeti Bajnokság utolsó mérkőzésén az oradei piros-sárgák az utolsóféldíő helyezett Juventusall kerültek össze és a bajnoki szezon befejezésekor súlyosan kikaptak. A mérkőzést Brada bíró vezette.

Az első negyedóra eredménytelenül telik el és csak a 15. percben szerzi meg az első gólt a Juventus. A Crisana bekkjei nem értik meg egymást, óriási védelmi hiba és Zainescu lövése a vezetést jelenti (1:0). A 23. percben ismét Zainescu tud kiugrani és lövésével 2:0-ra emeli a gólarányt. A Juventus a 45. percben Zainescu révén a harmadik gólt lövi. Ennél a gólnál Püllök követett el óriási hibát (3:0). Szünetben a Crisana átesortosult. Nagy Ödit csatársorba vonják előre. Így a második féldíő-

ben a Crisana feljön és a csatárok most erőteljesebb támadásokat vezetnek. A 11. percben eredményes is a piros-sárga ostrom. Lakatos centere elsurran a bokkek előtt, Barátky Cioncához játszik, Brandabura Cionca után veti magát, Palmer hazaad és a kapus beengedi a labdát (3:1). Továbbra is a Crisana marad fölényben, de a 19. percben Püllök ismét nagy hibát vét és Lupu 4:1-re emeli a gólarányt. Nyolc perccel később Püllök folytatja hibasorozatát. Melchior szökik, Püllök idő előtt szalad ki és a róla kipattanó labdát Melchior betalpálja (5:1). Ezzel azonban befejeződött a Crisana pechsorozata és az utolsó tíz percben két góllal szénitenek a piros-sárgák. A 35. percben Stetz szökik, jól ad be és a headst Nagy Ödön a hálóba fejeli (5:2). Befejezés előtt pedig még egyszer eredményes a Crisana. A 43. percben Stetz hatalmas kapufát lö és a kipattanó labdát Nagy Ödön rendeltetési helyére juttatja (5:3).

A két csapat közül nagy meglepetésre a Juventus bizonyult jobbnak, amelyik lendületes, szép és főleg modern futballt mutatott.

A Nemzeti Bajnokság állása:

1. Ripensia	22	14	4	4	66:34	32
2. CAO	22	14	1	7	50:28	29
3. Venus	22	14	1	7	57:38	29
4. Universitatea	22	12	1	9	36:34	25
5. Chinezul	22	9	5	8	58:57	23
6. Romania	22	9	5	8	41:42	23
7. Crisana	22	8	6	8	46:50	22
8. Gloria	22	7	7	8	45:57	21
9. Unirea Tricolor	22	6	7	9	49:54	19
10. CFR	22	6	1	13	39:51	17
11. Juventus	22	6	4	12	32:64	16
12. AMEFA	22	2	4	16	24:53	8

Két méterrel győzött a budapesti evezősversenyen Cambridge legendás csapata

Második a Hungária

Budapestről jelentik: Evezős versenyen eddig még soha nem látott hatalmas, előkelő közönség helyezkedett el a szigeti tribünön és a pesti oldalon, hogy szemtanúja legyen Cambridge nyolcasának és a legjobb magyar nyolcasok küzdelmének.

Erős északi szél rontotta el a vizet, ami nagyban befolyásolta a versenyzők idejét.

Először a kísérő számokat eveztek le.

Hatalmas érdeklődés mellett fél 7 órakor indították el aztán a nyolcast, amelyben végeredményben Cambridge öldökös küzdelem után két méterrel legyőzte a Hungária EE erősen feljavult nyolcasát.

A rajttól a Hungária jön el legjobban. Kétszáz méternél az angolok vezetnek légszekerénnyel, a Pannónia előtt. Ezután a Hungária felnyomul, negyed hosszal a Pannónia elé, míg az angolok hanyatlanak és harmadik helyen fekszenek Ötszáznál a Pannónia vezet félhosszal, a Hungária kissé lemaradt, de újra felnyomul és követve a Cambridgét, megelőzi a Pannoniát.

Nyolcszáznál a Hungária vezet egy hosszal. A Pannónia és az angolok között erős harc fejlődik ki.

Ezernél a Hungária légszekerénnyel van elől és itt a Pannónia újra az angolok előtt van.

Ezeröttszáznál fejlődik ki a végső, gyönyörű

küzdelem a Hungária és a Cambridge között, amibe már a Pannónia nem tud beleszólni és fokozatosan visszaesik.

Innen fej-fej melletti idegölő küzdelem fejlődik ki. Az utolsó ötven méteren az angolok mindent beleadnak és két méterrel a Hungária előtt elsőnek haladnak át a célon, a közönség viharos tapsától kísérve, míg a Pannónia egy hosszal hátrább harmadiknak halad át.

1. Cambridge egyetem nyolcása (Bristow, Szilágyi, Lonnon, Pascalis, Kingsford I, Kingsford II, Wilson, Laurie, kormányos Duckworth) 6 p. 13.4.

2. Hungária EE (Jancsó, Görk, Pabsz, Eden, Inotay, Mamusich, Györy, Szimiczek, kormányos Molnár) 6:13.9.

3. Pannónia EC 6:18.

Belföldi sporteredmények

Selejtező mérkőzések:
Bucuresti: Makabi—Jiul 4:0 (2:0).
Baia-Mare: Phönix—HTV 6:1 (1:1).

A minősítő mérkőzések állása:

1. Jiul	8	5	2	1	21:9	12
2. Phönix	7	3	3	1	18:12	9
3. Makabi	7	3	2	2	18:11	8
4. D-Un.	7	2	1	4	11:14	5
5. HTV	7	1	0	6	8:26	2

Barátságos mérkőzések:

Petrosani: Paringul—Hakoah (Bécs) 5:3 (2:1). Oriási meglepetés a Hakoah nagy veresége ettől a jóformán ismeretlen együttestől. Góllövő: Dragos (3). Horváth és Schultz, illetve Ehrlich (2) és Mausner.

Timisoara: Banatul—Vulturii 1:1 (0:0).

Craiova: Rovine Grivița—CFR (Oradea) 2:0 (1:0).

Ferdinandu: Metallu Ferdinandu—Dettai AC 3:2 (1:0).

Resita: Chinezul—RMTE 0:0.

Oradea: Stăruința (Törökvs)—Victoria (Carei) 3:3.

Valea lui Mihai: Juventus—Chinezul (Oradea) 5:1 (3:1).

Satmar: Stăruința (Törökvs)—Tricolor (Baia-Mare) 2:1 (1:1).

Sighet: Phönix (Baia-Mare)—Sámson 3:1.

Gróf Apponyi Albert

Élmények és emlékek

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában.

Ára 200 lei és portó.

hordó olaj, haterer kibe ezer üveg butangáz égött a féről.

A Középeurópai Kupában

A Ferencváros legyőzte az Austriát

A Középeurópai Kupában vasárnap csak két mérkőzést játszottak, amelynek eredményei a következők:

Ferencváros—Austria 4:2 (1:1).

A szombatról vasárnapra bekövetkezett időváltozás határozottan kedvezett a futballnak. Igaz ugyan az is, hogy a Ferencváros—Austria mérkőzés rendkívüli módon felkeltette a sporttársadalom érdeklődését és fél 6 órakor, amikor bevonultak egy csoportban a KK és EK bizottságának külföldi tagjai, 25.000 nézőn keresztül bizonyította a magyar futball életrevalóságát, töretlen népszerűségét a labdarugás vezérkara előtt.

Elsőnek az Austria fut a pályára. A csapat élén Zóhrer és Sindelar. A fényképészek egész hadserege állítja vonalba a teljesen újpesti mezbe öltözött osztrák csapatot. Egetverő taps fogadja a Ferencváros csapatát, amelyet Mór és Polgár vezet. Amikor Pfütznér bíró határbíróival megjelenik, Nausch és Sárosi megy hozzá, hogy elvégezze a helyváltozás műveletét. Nausch a szerencsésebb és az Austria erős széllel hátban játszik az első féldőben.

A csapatok így állnak fel:
Ferencváros: Háda — Polgár, Korányi — Laky, Mór, Lázár — Tancos, Kiss, Sárosi, Toldi, Kemény.

Austria: Zóhrer — Najemnik. Sesta — Adamek, Nausch, Gall — Molzer, Stroch, Sindelar, Schilling, Viertle.

Az első akciókat a Ferencváros irányítja. Azután Austria-próbálkozások következnek, de a ferencvárosi védelem jól fogja a lila csatárokat.

A 34. percig változó játék folyik. A labda Strochhoz kerül, aki átfeleli a balösszekötő helyére. Sindelar jó háromméteres lövést tesz, amit Sindelar nyugodtan stoppolja a labdát, még viszi egy pár lépést, azután jól kinézi magának a helyet és Háda nem is szagol a védhetetlen lövés után. Laky és Sárosi megpróbálja megértetni a bíróval, hogy les volt, de közbelépése eredménytelen. 1:0-ra vezet az Austria.

A 37. percben viharzó támadást vezet a Ferencváros. A rendkívül agilisan és jól játszó Toldi szépen kiteszi Kéményt, a szélső beadását Kiss küldi a kiugró Sárosihoz és Sárosi félfordulástól kanalizva emelt lövése remekül suhan Zóhrer feje fölött a jobbsarokba. 1:1.

A II. féldőben a 2. perc végén újra támadásba lendül a Ferencváros. Mór és Háda labdát küld előre a centerbe, Sárosi a 11-es vonal táján áll már és lefeleli a labdát Kiss elé, aki ballal élesen megvágja, a labda a lábak között, majd a fejek fölött süvít a léccel a balsarokba. 2:1. Vezet a Ferencváros.

A 16. percben az alapvonalról körülbelül 20—25 méternyire Kemény dob gyorsan partról. Lázár szökteti nyomban Keményt, Kemény még egy kicsit fut, majd azután jobblábbal centeréz. Pompásan iveli az ötös vonalra a labdát. Sárosi csodálatos érzékkel helyezkedve fut a labdára és hiába toldhatja meg termetét Zóhrer hosszú

karjával is, hiába nyúl a magas labdáért, a levegőbe emelkedő Sárosi feje pontosan találja a labdát és a labda enyhe ívben suhan a léccel a hálóba. 3:1.

Az Austria a 34. percben újabb támadást vezet. Korányi még künn a mezőnyben kézzel akasztja a labdát, a labda azonban jól pattan az osztrákoknak s a bíró nyilván az előnyszabály alkalmazásával nem fujja le a játékot. Sindelar nyomban Viertlét dobja ki, aki rögtön élesen küldi félmagas centerét a kapu elé. Az első lövést Stroch adja le. Háda veti magát és le is pattan róla a labda. A guruló labdára Sindelar rohan rá és inkább gurítja, mint lövi laposan a jobbsarokba. 3:2.

A Ferencváros erőteljes ellentámadásokba megy át, Toldi gyönyörű lövését Zóhrer nehezen, de mégis fogja a jobbsarokban. Sárosi szép kiszökése is eredménytelen, mert Najemnik az utolsó pillanatban közbelép.

A 40. percben Ferencváros-támadást két méterrel a 16-oson kívül gáncsall akaszt Adamek. A szabadrugást Toldi irányítja. A sorfal feláll, de Toldi okosan a fejek fölött a kapu elé ivel. A remek tempóban érkező Kiss teljesen tisztán szalad a labdára és a kapus mellett a balsarokba csúsztatja. 4:2.

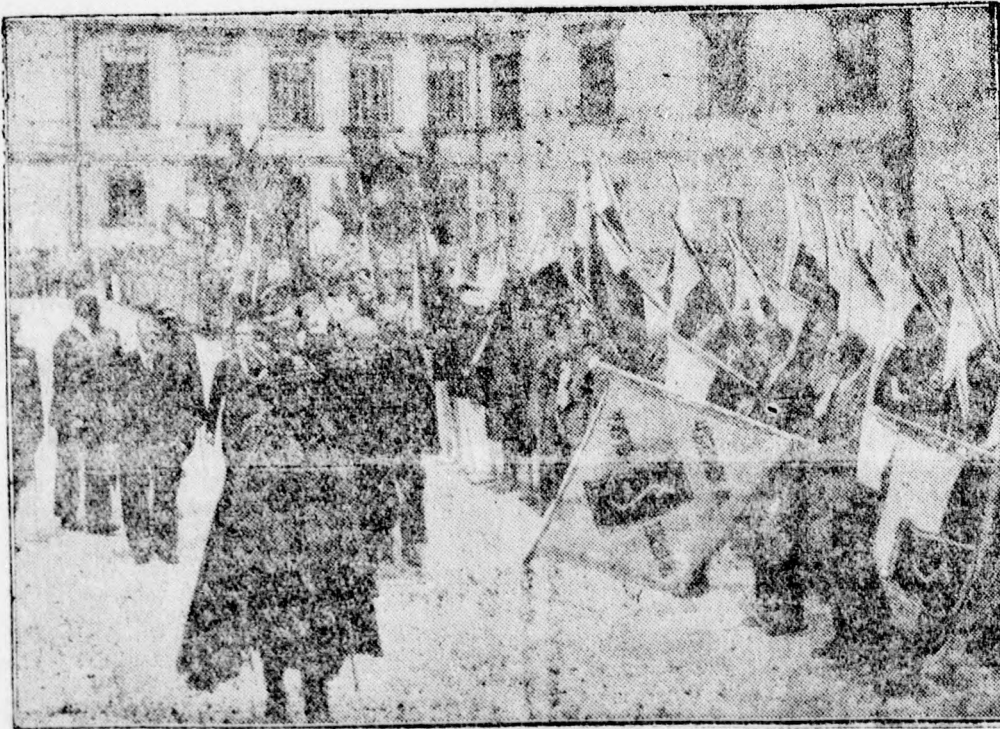
Juventus—Sparta 3:1 (1:0).

(Torino). A Sparta Monti játéka miatt óvást nyújtott be Iváncsics bíróval a mérkőzés előtt. A játék végig nagyon izgalmas volt. A két csapat ugyanúgy állt fel, mint kedden Prágában. Már az első percben benn ül a labda a Sparta hálójában: Cesarini beadását Prendato kapásból bevágja. A II. féldő 7. percében Borel löv ujjabb gólt. A Sparta nem adja meg magát és a 30. percben Nejedly gólja 2:1-re állítja az eredményt, ami már a Sparta továbbjutását jelenti. A közönség tombolva biztatja csapatát. A 40. percben Iváncsics 11-esét itél a Sparta ellen. Klenovec kivédi a büntetőrugást. A 42. percben Borel belép Klenovecbe, akit két percig ápolnak. A 45. percben Monti szabadrugásából esik a harmadik olasz gól. A mérkőzésnek 32.000 nézője volt. Az I. féldő-szögletaránya 6:1 volt a Juventus javára. Iváncsics igen jól vezette a mérkőzést.

A kiadóhivatal üzenetei

Pápay Lajos, București. Előfizetése 1935 július 15-ig rendezve van.

Dr. Bárány József hittanár, Visul de sus. Korábbi érdeklődésére a már levélben édesanyja címen megküldött válaszunkat ezuttal megismételjük és közöljük, hogy a méhérszeti tanfolyam ügyében szíveskedjék az Erdélyi Gazdasági Együlethez, Cluj, fordulni, amely egyet szövbánforgó közleményt lapunk részére leadta.

Nemzetközi cserkésztalálkozó Spalában.

A lengyel köztársasági elnök nyaralójának közelében, Spalában harmincezer cserkész találkozott. Ezen a nagy, nemzetközi ifjúsági találkozóon megjelent Moszcicki lengyel köztársasági elnök is. (Középen halad a kalapját a kezében tartja).

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépen Oradea Str. Carol 11. No. 5.

Kirándulók figyelmébe!

Megérkezett az első küldeményű I-ma téli szalámi. 10 deka 11 lei. Liptói turó egy negyed kg. 11 lei. Ementháli sajt egy negyed kg. 15 lei, trapista sajt egy negyed kg. 11 lei. 6 db ementháli sajt 12 lei. Kirándulóknak hal és húskonzervek olcsó árban.

Aszódinál (Sas-passage.)

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény, cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

Csinosan

butorozott, tiszta utcai szoba kiadó. Str. Xenopol No. 13.

Kiadó

csinosan butorozott szoba, azonnalra is. Oradea, Str. Alexandri No. 21.

Kertvárosban,

villamos megálló közvetlen közelében Str. Prof. Matei Cantacuzino 60. számú — 2 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló — új magánház, villany és vízvezeték a lakásban, kerthasználattal vagy anélkül augusztus 1-re kiadó. Értekezni: Dallos, Str. C. Negruzii No. 34. Telefon 802.

Kiadó

3 szobás, komfortos lakás, november 1-től. Oradea, Str. Praporgescu No. 6.

Két utcai szoba,

előszobával, konyha, mosóház, pince, stb. Oradea, Str. Mihail Sorbul 11.

Kiadó

2 szoba, előszoba, irodának, rendelőnek, aug. 1-re. Oradea, Rimanóczy-u. 2. fél em.

Kiadó

2 szoba, előszoba irodának, rendelőnek, aug. 1-re. Oradea, Rimanóczy-u. 2.

Augusztus elsejére

Strada Nicolae Zsiga 28., egy udvari szoba, konyha kiadó. Érdeklődni lehet Székely posztóáruház, Oradea, Str. Avram Iancu.

Adás-vétel

Használt

különböző butorok és egy üstház üsttel eladó. Oradea, Strada Aurel Vlaicu No. 31.

Kisebb szőlő

házzal, gyümölcsösrel és terméssel együtt eladó. Oradea, Strada Bratianu 27.

Megvenném:

Magyarországi latinság, Nyevtörténeti, Oklevél- és Tájéztatót: Nyelvőr és Magyar Nyelv évfolyamait. Cím kiadóban.

Különféle

A turulungi

(jud. Sätmar) rom. katolikus templom falazata külső tatarozására és festésére aug. 1-ig ajánlatot kérünk. Érdeklődők utiköltségét nem fizetik meg. Egyháztanács.

Elveszett

„Bodri” nevű nagy fehér komondor és egy barna-fehér vizsla. Megtaláló jutalmat kap. Oradea, Str. Nic. Zsiga 52. alatt.

„Rádiumchema”

joachimsthal győpárna próbára, kölcsön használatra kapható Keménynél, Vlahuta-utca 33.

PUBA OLMOT állományban vesz a Szent László-nyomda Rt. Oradea, Strada Reșala Carol No. 5.

Foeni

plébánia értesíti a hárvavezetői állásra pályázókat, hogy az állás már be van töltve.

Alkalmazás

Asztalos tanuló fizetéssel felvétetik. Str. Hasdeu 11.

Két butorasztales segéd állandó munkára felvétetik. Kaszás Lajos Covasna.

Kitűtöt

felvez. Andras Gustáv, Oradea, Strada Pasteur No. 53.

Borbély tanulóknak ügyes fiu felvétetik Gyurtsik, Oradea, Reș Ferdinand 26.

Cukorkakészítő.

dragee és laborator-mester állást keres. Oradea, Samueli Micu 5. Demko.

Plébánián,

uradalomban vagy urháznál hárvavezetői társalkodónői állást vállall középkorú keresztény urinó, aki a háztartás minden ügyében jártas és szépen kézimunkál. Esetleg gyermek mellé is. Megkeresések „Mérnök özevegye” jellegre a kiadóba.